

Előzetési ára:
 Egész évre.....12 kor.
 Fél évre.....6 kor.
 Negyed évre.....3 kor.

Hirdetéseket
 felvesz a kiadóhivatal
 IV. Kecskeméti-utca 5. sz.

A VENDÉGLŐS

MEGJELENIK
 minden hó 1. és 15-én.

SZERKESZTŐSEG
 a
KIADÓHIVATAL
 IV. kerület.
 Kecskeméti-utca 5.

A Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjintézete, a Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők-Ipartársulata, a Budapesti Kávés-Ipartársulat, a Budapesti Kávéházi Segéd-Egylet betegsegélyző-pénztárának és a „Hungária-nagyszállóda” betegsegélyző-pénztárának

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>Szállodások-, Vendéglősök- és Koresmárosok- ipartársulata: IV. kerület, Himzö-utca 1. szám.</p> <p>Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők-ipartársulata: II. ker., Medve-utca, Fácán.</p>	<p>Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő WAGNER JÓZSEF IV. Kecskeméti-utca 5. Bérmmentlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratokat nem adunk vissza.</p>	<p>»Budapesti Pinczer-Egylet» IV., rostély-utca 1. PAULITS JÓZSEF közvetítő-intézet, IV. papnövelde-utca 3. WINDT MÁRTON pinczer-ügynök, VI., Molnár-utca 29. szám.</p>
--	---	---

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv

felvettett Budapest, 1900. évi szeptember hó 2-án a »Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Orsz. Nyugdíjgyesülete» igazgatóságának a központi irodában délután 1,5 órakor tartott rendes havi üléséről.

Jelen voltak: Bokros Károly elnök, Gundel János tiszteletbeli tag, Nérey Dezső alelnök, Förster Konrad, Sztanoj Miklós, Sprung János, László Gábor Károly igazgatósági, François Lajos, Mehringer Rezső felügyelő bizottsági tagok, dr. Solti Ödön jogtanácsos, Wagner József, »A Vendéglős« főszerkesztője és F. Kiss Lajos, a »M. V. és K.« szerkesztője.

445. szám.

Elnök üdvözlöi az igazgatósági tagokat, különösen meleg szavakban emlékezik meg Gundel János, mint az egyesület tiszteletbeli tagjának érdemeiről, üdvözlöi az új igazgatósági tagokat, kiknek pártolásába ajánlja az egyesület ügyét, felolvasatja az előző ülés jegyzőkönyvét, mely jóváhagyás után hitelesítettett.

446. szám.

Elnök napirend előtt megemlékezik azon rendkívül szíves és pompás fogadtatásról és azon szíves vendégszeretetről, melyben az aradi vendéglősök és kávéosok ipartársulata, az aradi pinczeregyesület és az aradi nyugdíjgyesületi választmány a nyugdíjgyesület tagjait az Aradon folyó évi szeptember hó 12-én tartott III. rendes évi közgyűlés alkalmából részesítették; indítványozza, hogy nevezett egyesületeknek jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék.

Az igazgatóság az indítványt egyhangulag elfogadja, az aradi vendéglősök és kávéosok ipartársulatának, az aradi pinczeregyesületnek, a nyugdíjgyesület aradi választmányának a szíves vendéglátásért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz, s felkér, az elnökséget, hogy ezt nevezett egyesületekkel elnökeik útján, jelen jegyzőkönyv kivonátán közölje.

447. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a nagyváradi közgyűlés jegyzőkönyvének egyetlen hitelesített példányát a nagyméltóságú belügyminiszteriumban visszatartották; elkészítette annak másodpéldányát az irattár részére s kéri annak hitelesítését.

Az igazgatóság a jegyzőkönyvet a kijelölt hitelesítők útján hitelesítetteti.

448. szám.

Jogtanácsos bemutatja az aradi közgyűlésnek a gyorsírói jegyzetek alapján elkészített jegyzőkönyvét, melyet felolvasás után az igazgatóság a közgyűlésen kijelölt hitelesítők által hitelesített; egyben a közgyűlés 12. sz. a. hozott határozatának végrehajtásaképp felkéri az elnökséget, hogy az alapszabályok 31. §-ának elfogadott módosítását a nagyméltóságú belügyminiszteriumnál szabályszerűen jelentse be.

449. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a közgyűlés 7. sz. a. határozatának megfelelőleg, értesítette székasi Szaczelláry György urat, hogy a felügyelő-bizottság tagjává megválasztott; válaszában azonban kijelentette, hogy a választást el nem fogadhatja. Az igazgatóság a jelentést sajnálattal tudomásul veszi s elhatározta, hogy a felügyelő-bizottsági állást a legközelebbi általános tisztújító közgyűlésen fogja betölteni.

450. szám.

Jogtanácsos intézkedést kér a közgyűlés 10. sz. a. hozott határozat folytán, a taggyűjtő alkalmaztatása céljából.

Többek hozzájárulása után, az igazgatóság elhatározta, hogy a szaklapok útján nyilvános pályázatot hirdet egy Budapest székes-főváros területére alkalmazandó taggyűjtő felvétele tárgyában. A kellő intézkedéssel jogtanácsos bizatik meg.

451. szám.

Jogtanácsos intézkedést kér a közgyűlés 11. sz. a. hozott határozata folytán, a kötelező belépés tárgyában elfogadott memorandumnak illetékes helyen benyújtása tárgyában.

Az igazgatóság a kellő intézkedésre az elnökséget kéri fel.

452. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a közgyűlés 13. sz. a. határozata folytán, értesítette Sprung János, Weingruber Ignác és László Gábor Károly urakat arról, hogy az igazgatóság tagjaira megválasztottak. Jelenti, hogy a nevezett urak a választást elfogadták.

Örvendetesen tudomásul vétetett.

453. szám.

Jogtanácsos intézkedést kér a közgyűlés 14. sz. alatt hozott határozata folytán, Königstorfer Gusztáv indítványainak elintézése tárgyában.

Elnök tekintettel a vendéglős-ipar és a pinczerek jelen helyzetére, tekintettel arra, hogy tagsági díjak, betegpótlási illetékek stb. által a kar anyagi helyzete különben is erősen igénybe van véve, nem tartja elfogadhatónak, hogy a helyváltozás alkalmából a szakipar munkásai a nyugdíjgyesület céljaira megadóztassanak, miért is az indítvány mellőzését ajánlja.

Nérey Dezső alelnök teljesen osztja az elnök nézetét, azonban, miután a közgyűlés adott mandátumot az igazgatóságnak, erre való tekintettel, a kérdés behatóbb tanulmányozását kívánna s indítványozza, hogy a Königstorfer-fele indítványok javaslattal végett egy szűkebb bizottságnak adassanak ki.

Gundel János ur kimerítően szól hozzá a kérdéshez, kifejtli, hogy az új teher behozatala az elnök által előadott indokból, de még azért sem kívánatos, nehogy a szakipar tagjai a helyváltozások alkalmából a „honorákra” emlékeztető tettel sújtva, a nyugdíjgyesület eszméjétől idegenítenessék el.

László Gábor Károly és Sztanoj Miklós hasonszemű felszólalásai után az igazgatóság az elnök indítványát fogadja el és a Königstorfer-fele indítványokat a napirendről leveszi.

454. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a szabadkai pinczeregyesülettel már közölte a közgyűlésnek 15. és 17. sz. a. hozott határozatát s tudomása van róla, hogy a szabadkai választmány felállítása érdekében serényen folynak az előkészületek s a tagfelvételek. Az igazgatóság e jelentést örömmel veszi tudomásul.

455. szám.

Jogtanácsos intézkedést kér a jegyzőkönyv és alapszabályok kinyomatása tárgyában.

Az igazgatóság elhatározta, hogy az aradi közgyűlés határozatait, a nyugdíjgyesület jelen állapotát ismertető igazgatósági jelentést, a nagyváradi és aradi közgyűléseken módosított alapszabályokat, az alapító tagok alapítványait és egyéb adományokat, egy rendes tagok névsorát tartalmazó füzetet 2000 példányban kinyomatja s a jogtaná-

csot a füzet egybeállításával, egy a nyomtatás elvállalása iránt nyomdatulajdonosokkal tárgyalással a legközelebbi ülésig jelentéssel kötelezettsége mellett megbizja.

456. szám.

Jogtanácsos intézkedést kér a közgyűlés 21. sz. alatt Seress Márton indítványa folytán hozott határozat végrehajtása tárgyában.

Az igazgatóság elvileg helyesli az indítványt, felkéri Seress Márton urat, hogy a szakiparral illeti összeköttetésben álló vállalatoknak a nyugdíjgyesület céljaira állandó adakozása tárgyában a módokat, eljárást, életbeléptetést felölölő javaslatát az igazgatósághoz írásban terjeszse be.

457. szám.

Jogtanácsos bemutatja az előző ülésen átutalt 1450 kor. átutalását igazoló cheque-szelvényt s újólag 2170 kor. átutalását kéri clearing útján a központi takarékpénztárba.

Az igazgatóság a jelentést tudomásul veszi s 2170 kor. átutalására az elnökséget felkéri.

458. szám.

Jogtanácsos bemutatja a kassai választmány szeptember hó 21-éről felvett ülés jegyzőkönyvét, jelenti, hogy e választmány szeptember havi tagdíjak czimén 439 kor. 42 fill. tagdíjat vett be melyből 14 kor. igazoló kiadás levonása után 525 kor. 42 fillért cheque útján beküldöttek; 3 új tag és pedig: Jung Ede, Hornischek Ferenc és Huznik Márton beléptek; Schomann József okmányait visszaküldték, Márton Lajos K. és Klein Márk tagsági igazolványát szövegezik s hogy Greiner Márk az igazgatóság 435. sz. határozatát köszönettel vette tudomásul s a terhére rótt 137 kor. 16 fillért cheque útján felküldötte. Tudomásul vétetett.

459. szám.

Jogtanácsos bemutatja a szegedi választmányának szeptember hó 24-iki ülés jegyzőkönyvét, jelenti, hogy e választmány augusztus hóban 191 kor. 43 fillért, szeptember hóban pedig 121 kor. 51 fillért vett be tagdíjak czimén, mely összegből 2 kor. 35 fillér igazolt kiadás levonása után, 20 kor. beiratási illeték hozzászámításával, 330 kor. 59 fill. küldött be a központi takarékbba; hogy továbbá Pap József okmányait sürgetik.

Erre vonatkozólag előterjeszti jogtanácsos, hogy Pap József belépési nyilatkozata tévesen volt kiállítva, azt kijavítás céljából még augusztusban leküldötte a választmánynak ellenőre útján; mint-hogy azonban ismételt sürgetésre eleddig vissza nem érkezett, a kért okmányokat le nem küldheti. Tudomásul vétetett.

460. szám.

Jogtanácsos bemutatja az aradi választmányának szeptember 3-án tartott ülés jegyzőkönyvét, jelenti, hogy Fodor Mór és Schodits Ferenc új tagokként beléptek; hogy szeptemberben a választmány 126 korona 14 fillér tagdíjat szedett be, melyből 116 korona 14 fillért küldött be. Tudomásul vétetett.

461. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a budapesti és szombathelyi választmányok a jegyzőkönyvet, sem havi elszámolást be nem terjesztett.

Tudomás vétetett arról, hogy a havi elszámolás mielőbbi beküldése megsürgendőtlen.

462. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy elnök ur 50 koronát adott át neki, mint Fischer Miksa ur nevében az aradi közgyűlésen bejelentett adományt; ugyan-

csak elnök ur 30 koronát adott át, mely összeget Dávid Sándor trenesznépzei főpinczér Stadler Károly urnak küldött a nyugdíjgyelet részére, mint az ottani pinczerek augusztusi tanzmulat-sága alkalmával begyűjtött összeget. Felmutatja ezen összegek elhelyezéséről szóló cheque-szelvényeket, mire az igazgatóság a jelentést tudomásul veszi és az adományozóknak köszönetet szavaz.

463. szám.

Jogtanácsos felmutatja a postatakaréki cheque-szelvényeket, melyekkel igazolja, hogy az aradi közgyűlésen átvett Reiner Adolf által adományozott 400 koronát, s Dogé Dóme által adományozott 200 koronát még Aradról felküldötte.

Az igazgatóság a jelentést tudomásul veszi.

464. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a 442 sz. határozat végrehajtásaképp az „Ujkor Lapok”-at a hivatalos cím levétele iránt megkereste, s annak volt is fogantatja, mert a mostani számban a hivatalos lap címét nevezett lap nem használja; jelenti továbbá, hogy a sajtóügyi feljelentést megtette és a vizsgálat folyamatban van.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

465. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy Kapeller Ferencz könyvelő állásáról lemondott s ideiglenesen Szemlér Vilmos könyvelő helyettesíti.

Tudomásul vétetett azsal, hogy jogtanácsos a legközelebbi ülésen tegyen előterjesztést ezen állás betöltése tárgyában.

466. szám.

Jogtanácsos bemutatja a budapesti vendéglősipartársulat megkeresését azirant, hogy az Aradra elvitt gyorsíró 160 korona tiszteletdíjának felelő részét, 80 koronát, az egyesület az előzetes megállapodás értelmében, térítse meg.

Az igazgatóság a 80 koronát H a l á s z Zsigmond gyorsíró tiszteletdíja címen a kezelési alap terhére kintálja s az elsőkétséget az utalványozás fogantatására felkéri.

467. szám.

Jogtanácsos intézkedést kér a 434. sz. határozat végrehajtása tárgyában.

Az igazgatóság felkéri az elnököket, hogy Freudenfeld József részére az alapítók terhére 36 korona 16 fillért utalványozzon.

468. szám.

Sztanoj Miklós Peyer Ferencz nyugdíjigény-fölemelése folytán, az okmányok mielőbbi leküldését sürgeti.

Az igazgatóság jogtanácsost e tárgyban sürgős intézkedésre utasítja.

469. szám.

Sztanoj Miklós indítványozza, hogy az új tagok belépésük alkalmával felhívassanak, hogy a választmányal felvételükkor személyesen jelentkezzenek, mi nem csupán a személyazonosság megállapítása érdekében, de meg azért is kívánatos, nehogy beteges, törődött tagok vetessenek fel.

Az igazgatóság ezen indítványt egyhangú helyesléssel elfogadja és arra — gyakorlatban való alkalmazás végett — az összes választmányi elnök urak figyelmét felhívja.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bekezeszi.

Kmf.

A jegyzőkönyv hitelül:

Dr. Solti Ödön.

Miért nincs Budapestnek idegenforgalma?

Gyönyörűsége szép vidéken, a hatalmas Duna partján fekszik a mi ifjú fővárosunk. A legkényesebb izlés is el kell hogy ismerje páratlan szépségeit. Svábhegy, Zugliget, Hűvösvölgy, Varhegy, Gellérthegy, mindmégannyi gyönyörű sétatellyelkel és páratlan szép kilátással, könnyen hozzáférhető közelségben. Vegyük ehhez a Margitszigetet, a dűnaparti korzót, az Andrássy-utat, a Lukács- és Császárfürdőt, melyek megannyi kellemes szórakozó helyek. Ez érdekes látnivalókat, mint amilyen a Lánchíd, Alagut, Sikló, földalatti vasut, Margithid. Művészi kincseinket, mint az Országos Képtár és a Nemzeti Múzeum képtára stb. Beláthatjuk, hogy nincs okunk szegyenkezni és van mit nyujtani az idegennek. Klimatikus és higienikus viszonyaink is elég jök és mégis alig akad elvétve egy-egy külföldi látogatónk.

Mi lehet ennek oka? Igen sok. Első sorban az óriási drágaság, melyet a főváros élelmezési politikájának köszönhetünk, és annak, hogy az idegenforgalommal szorosban egybefüggő és részben igazán európai

szinvonalon álló vendéglős-ipartársulatot sem a város, sem a kormány nem részesíti a kellő és megérdemelt figyelemben. Ha az arravaló vendéglős-iparnak nem volna annyi küzdelme mindenféle obscurus vállalatokkal, melyek közül egyelőre csak a minden szakértelem nélküli vendéglősökre és a köz-tisztaság, valamint közegészség, sőt a köz-erkölcsök szempontjából is egyaránt kifogás alá eső automata-büffetek említem, — akkor a mi vendéglősaink helyzete megegyedné, hogy — mint külföldi kollegáik eszelepszik — nagyobb összegeket aldoznak külföldi reklámra és a főváros ismertetésére, amiből közvetve rájuk is haszon báramlanék és az aránytalanul magas árak is csökkennének.

A drágaság mellett, mely Budapestről elijeszti az egyszer veletlenül idetevett idegent, másodsorban említhetjük, hogy a mi kedves székes fő- és ugynevezett világvárosunk még nélkülözi az igazi városi elemet. A rohamos fejlődés, faluból, kis városokból tömegesen gyűjtötte ide a mindenféle erkölcsit, modoru és jobbra vagyontalan elemeket, a kik a főváros nyilvános életének megadják a színét. Az ezekkel való érintkezés, valljuk meg őszintén, igazán nem kellemes és legkevésbé sem vonzó. Ezen egyhamar változtatni teljes lehetetlenség, ezt teljesen nem változtatja meg más, csupán csak az idő Enyhíteni lehetne a bajt főleg azzal, ha az itt összeverődött elemeknek kissé könnyebbé tennők a letért való küzdelmet, a mely most oly idegessé, türelmetlenné és kedélytelenné teszi őket.

Nagyon kellemetlen az idegenre a fővárosi közlekedési eszközök drágasága is. Bécs, Berlin, Páris, sőt meg Bukarest is előttünk áll e tekintetben. Az igen tisztelt váratosi intéző közők becses figyelmébe ajánlanám, hogy közlekedési viszonyaink mielőbbi és gyökeres rendezését, Budapest világvárosi színvonalra emelkedése érdekében, halaszt-hatatlan kötelesegek ismerje.

A tisztelt fővárosi hatóságot egyáltalán igen-igen sok mulasztás terheli. Persze a bajok kulforrásra nem mai eredetű, de ez nem elég arra, hogy azok, akik ma állanak a közügyek élén, folytassák azt, a mit elő-deik tettek, és éppen úgy ne tegyék azt, a mint tenniök kötelesség.

Az adók és fogyasztási adók folytonos növelésétől talán elég lehetne már és talán gondoskodhatna az igen tisztelt főváros arról, hogy lakosságának némi kis fáradozás és valamelyes gyönyörködtető látványosság is jusson osztályrésztül. Én azt hiszem, ha V e l e n c z e képes arra, hogy a Márk-tér sétáló közönséget kitűnő zenekar gyönyörködtesse és a tér szépségének vonzerjét az is növelje, hogy Budapest is föntarthatna legalább egyetlen zenekart, mely a korzón vagy valamelyik téren — sajnos alig van ilyen is — gyönyörködtetné és szórakoztatná a közönséget.

Nagy hiányosság és sokat levon a főváros vonzó erejéből, hogy egyetlen egy arra való parkja nincs a főváros belterületén; az Erzsébet-tér és József-tér bizony nagyon gyöngye kis kertecské, és nem valami nagy vonzerővel bír. Éppen igen hiányossága a mi szép fővárosunknak a szökökutak majd nem teljes hiánya. Egyetlen, a miről szó lehet, a városligeti rondón lévő szökökut, de miért nincs ilyen a népligetben, az Andrássy-uton, a Gizella-téren és az egész Dunaparton.

Eltársítja az idegent az a körülmény is, hogy teszem a mi tárlataink ugyszólván el vannak rejtve és úgy kell azokat fölfedezni. Ezen részben segíteni fog a szépművészeti muzeum, de addig is jó volna, ha nemesak 9-től egyig, de a délutáni órákban is meg lehetne tekinteni a tárlatokat, mert hiszen így a budapesti közönség nem igen nagy része is teljesen el van azoktól zárva.

Csodálathatja emitt engem az is, hogy Magyarország fővárosában olyan szegényes templomok vannak. A magyar katolikus

papság tudvalevőleg több mint két millió hold földet birtokol az ország termőföldjé-től és ime az ugynevezett lipótvárosi templom talán már a mohácsi vész óta folytonosan épül. Bizony nem ártana, ha a mi igen tisztelt főpapságunk megnyitná az erzsényt és siettetné egy kicsit annak a fő-templomnak a fölépítését. És talán az is kitellenék abból a rengeteg vagyonból, hogy olyan műbecsű díszítéseket és fölszereléseket is ajándékoznának a főváros egyetlen monumentális templomának, amelyek megte-kintésére szívesen jönne ide a külföldi ember is.

Egyelőre ennyit, egy közelebbi alkalommal majd még egyebet is. *Tiborcz.*

Stadler Károly javaslata az idegenforgalom emelése tárgyában.

(Az aradi kongresszuson előterjesztette G l ü c k Frigyes.)

Tisztelt Kongresszus!

Hónapokkal ezelőtt indult meg az a, ha nem is méreteiben, de érdekében tagadhatatlan országos mozgalom, amely az „idegenforgalom” szóval operál. Egyelőre csak a szóval, mert az idegenforgalom de facto meg nem létezik. Annak a nagy bizottságnak, amely a székes-főváros hatóságának a közbenjöttével és bevónásával szerveződött, a feladata egyelőre és jó ideig az idegenforgalom megermentésére fog csak szorítkozni.

Ez a feladat oly monstruózus, az erők oly tömegét, az akciózó oly egyöntetűségét és mégis széttagozódását kívánó, hogy az minket, akiknek erőink, akcióink, szakmánk körén innen maradó feladatok teljesítésére elegendő csak, meg nem illethet.

Mellőztatik kérdezni, hogy mégis mit jelent akkor a tisztelt Kongresszus munkaprogrammja-ban az idegenforgalom felől való tanácskozás?

Ime a válasz.

Az idegenforgalmat nemcsak megermenteni, de megtartani is kell. És az idegenforgalom megtartásában már jelentős szerepe van a szállodásoknak és vendéglősöknek. Később fogom kifejteni ennek a feladatnak az értelmét és gyakorlati voltát, most első sorban is igazolni akarom azt a már előzetes, hogy ne mondjam, előlegezett gondosságot, amelylyel idegenforgalom nemléteben, hiányában, a szállodások és vendéglősök jó része e kérdéssel foglalkozni szükségesnek tartja.

A millenaris kiállítás hivatva lett volna az idegenek tízezerit országunkba vonzani. Ezt a hivatását tudvalevőleg nem töltötte be. A külföld-ről várt látogatók elenyészően csekély számban érkeztek. És ennek sokféle oka közül kiemelek egyet, a minket, a mi jó hírnevünket érintő okot. Már hónapokkal a kiállítás megnyitása előtt hirdették a lapok, de sőt maguk a hatóságok is, hogy a fővárosi vendéglősök exorbitáns árakat szabtak a kiállítás alkalmából. Hirdették, hogy ki akarjuk zsákmányolni az idegent, ki akarjuk őt fosztani, meg akarjuk őt zsarolni szállodáinkban és vendéglőinkben. És kiadták a jelszót: védekez-zünk ez ellen!

És védekeztek oly módon, hogy az idegenek kizsákmányolásának megakadályozása végett a főváros, a M. Á. V. igazgatósága stb. állítottak föl ad hoc szállodákat, sőt mi több: hatóságilag állapítottak meg a szállodak arszabásait.

A vendéglős- és szállodásipartestület szóltal-nul túrtu ezt az arszabást, amelyért helyette a külföld leckéztette meg a leckét érdemlőket. Ugyanis a külföld is azt mondta: védekezünk! És védekezett úgy, hogy nem kereste föl azt az országot, azt a kiállítást, amelyekről rémmeseket költöttek az illetékes körök, rémmeseket, amelyeket kellő kommentárral kísért a külföldi sajtó.

Kétségtelen tehát, amint e példából is látható, hogy főként a szállodásoknak, hogy úgy mondjam, a politika befolyással van az idegenforgalomra. És minthogy amaz említett nagy bizottság számolni fog majd ezzel a tényvel, s minthogy esetleg szakdolgozások fölvilágosításért hoznak fordul, s minthogy mindenesetre követelésekkel fog föllépni velünk szemben: akarjuk, hogy találjon bennünket elkészülten. Akarjuk, hogy a munkája nyomán megindulandó s föllendülő idegenforgalomra berendezkedhessünk.

Ezért szerepel a tisztelt Kongresszus munkaprogrammján az idegenforgalom felől való tanácskozás.

T. Kongresszus! Nem pozitív javaslat a czéлом. De körvonalozni akarom azt a módot, azokat az eszközöket, amelyen és amelyekkel mi közremunkálhatunk a mi országunkra oly különösen nagy jelentőségű idegenforgalom megtartásában és fejlődésében. Meg akarom mutatni, mit tegyünk és mit ne tegyünk.

A cselekvés már nem lesz a mi feladatunk. Az országos szövetség ha megalakul, szakosztályai között ott fogjuk találni az idegenforgalmat is. Én csak arra kérem a t. Kongresszust, fogadja el az

előterjesztésben foglaltakat, mint alapokat, a nevezett szakosztály ügykörűl.

Külföldön, ahol egyes városokat, hogy ne mondjam, egész országokat, az idegenek tartanak fenn nagyságuk és jólétük révén, jól tudják, hogy az utasok nagy része határozott terv, fix program nélkül utazik. És nem csupán Baedeker irányítja az útját, hanem a szállodások is, akik úgyzólva kézzel-kézzel adják egymás vendégeit. Szerveze is vannak e célból, van nemzetközi egyesületük, amelyek tagjai sorában alig van 3-4 magyar. Lássuk hát, volna-e haszna annak, ha magyar szállodásaink belépének e nemzetközi szövetségbe? Igen, kettős is.

Az apró, de célravezetőn biztos reklámok hány fájával ajánlják a szövetségben álló szállodák egymást vendégeiknek! Valóságos szuggesztívó alatt áll az utazó, amely szuggesztívó körülben szüksége is van, mert hiszen megtudja általa, hogy igényei kielégítést fognak találni, hogy kényelme, szokásai, szükségletei épen úgy tekintetbe fognak vetetni messze, nem látta idegenben, mint a divatos helyek szállóiban. És ennek a szuggesztívónak mily hasznát vehetné Budapest már csak azért is, mert a keletiek, a dűsgazdag románok stb., akik most Budapest elkerülésével utaznak nyugat felé, a megfelelő elhelyezés biztos tudatában felénk vennék az útjokat s megszakítanák azt fővárosunkban.

És ha csak egy-két ilyen szuggesztívó idegen jön is el hozzánk, annak mérhetlen haszna van. Mert egy fecske nem csinál nyarat, de egy idegen csinálhat idegenforgalmat. Ha valahol jól éreztem magamat, oda nemcsak magam megyek vissza, de másokat is küldök oda, a családom tagjait, a barátait és így tovább. És sok ilyen egy sokat használhat az ügynek.

A nemzetközi szállodaszövetségbe való belépés azonban nekünk magunknak is nagyon érdekünkben áll. Mert így megszűnnek az a sajátosság helyzet, hogy a mi embryonális idegenforgalmunk két-három fővárosi szállóra szorítkozik csupán, szállodáink nagyobb részében csak a vidékről érkező utasok adván ki a vendégkontingens. Így a szállodák egész sora nyílnék meg az idegenek előtt, mert a szövetség tagjai lévén, hirdeteiket, képeiket stb. mindannyioknak módjában álland a külföld szállóiban elhelyeztetni.

Be kell ismernem e helyen, hogy az idegenforgalom, mint a mi iparunkat érdeklő ügy, jórészt csak a fővárosi szállodák részéről kíván bizonyos magatartást, vagy ha úgy tetszik, politikát. A vidék, amely ugyis elnyomott nálunk a főváros szupremációjával szemben, e-akís a fürdőhelyek szállóinak és vendéglőinek szempontjából jöhet számba. Mindazonáltal nem annyira kisebb mértékben, hogysem a fejtegettem kérdést tisztán lokális, vagyis fővárosi érdekűnek és értékűnek lehetne mondani.

Lássuk most, szintén csak körvonalaiban, hogy a szálloda falain belül, avagy a vendéglő asztalai között miféle tennivalók várnak reánk?

Első sorban is: az alkalmazkodás az idegenek szokásaihoz, legyenek e szokások akár egyének, akár nemzetiek, akár szellemiek, szóval bármifélek. Az idegen nyelveknek, főleg a német, francia és angol nyelveknek hatályosabb tanításával, a mi szakiskoláinkban keresztülvihető lesz, mindenesetre jelentősebben kényelmesebb fogjuk tenni az idegenek az idegenben való tartózkodását.

Azon körülménnyel, hogy a szükséghez képest table d'hôteot állítunk föl, hogy behozzuk a nyugat-európai étrendet, idő tekintetében tudniillik, s hogy meghonosítsuk számukra a penzió intézményét, szintén jelentősen közreműködünk ezúttal érdekében.

És itt jelentős szerep jut a vidéki, azaz hogy a fürdői szállodáknak és vendéglőknek. Nem akarok kritizálni, de sok jóakarattal állítható csak, hogy a magyar fürdőhelyek szállói és vendéglői feladatuk magaslatán állanak. Nemcsak a kényelmi igények, de a szükségletek is minimális mértékben elégtettek ott ki. Aminek oka nagyrészt abban keresendő, hogy a bérlok néhány hónapos szezon csekély haszna kedvéért nagyobb befektetést nem kezdőzdtatva, a megkívántó gondosságnak, ideiglenes, összehozott személyzettel működnek s az árak mértékével épen nem ellensúlyozzák mindeme fogyatékosságokat. Magyar fürdőügyünk regenerálásánál is első sorban a szállók és vendéglők átalakítása és sok tekintetben modernizálása lesz keresztülviendő. Fürdőhelyeink közül hányat predestinál természeti szépsége, fekvése, gyógyhatása egyenesen világfürdővé s mégis látogatottsága megegyező maradt jelentéktelen külföldi fürdőhelyeknek. Mert fürdőhelyeken a vendég egész élete a szállodában és vendéglőben van megrögzítve, s ez az élet nem nagyon kecsesítő az exorbitans árak, a kezdetleges berendezés, hiányos felszerelés, gondatlanság és előzékenység helyén érezhető figyelmetlenség miatt. Tekintve tehát azt, hogy fürdőink közül nem is egy van épen kartársaink vezetése alatt — e téren jelentős eredményt mutathat fel a célratoró mozgalom.

A kényelmi szempontok is több figyelemben részesítendők szállodásaink részéről. Külföldön hozzászokik az idegen, hogy a szállodából ki se

tegye a lábát, s egy-kettőre tájékozódhatik a város viszonyai felől. Hatalmas, pontos helyi térképek vezeték őt a szálló falain, fölvilágosítást kap a látványok, a köztérletek látogatási ideje stb. stb. felől, formális programot állíthat magának össze, s last not the last rendelkezésére áll a szálló idegenvezetője, sőt kocsija is.

Mindez nálunk teljesen hiányzik, ebből ugyan mi sem áll az idegen rendelkezésére. És ez a figyelemhiány, amely nem törődik azzal, hogy az idegen a szálló kapuján kilépve, nem téved-e már is el — megboszulja magát. Az idegenvezető ügyében most indult meg valamelyes mozgalom s a székes-főváros tanácsa már szabályrendeletet is dolgozott ki az idegenvezetők minőségéről, díjazásáról, kötelességeiről stb. E szabályrendeletnek s illetőleg az idegenvezetőknek a használhatóságát a gyakorlat fogja majd megítélni, de tekintve azt, hogy az idegennek szemben a kényelem legmagasabb fokát kell nyújtunk — ajánlatos, ha a szállók vagy saját külön vezetők tartanak, vagy legalább is mindenkor rendelkezhetnek a legkiválóbb vezetőkkel.

A mi viszonyaink mellett nem kívánható, de nem is szükséges, hogy a szállodáknak saját fogatuk legyen. Ellenben nagyon megkívánandó a szállodai omnibusz behozatalának a kérdése. Külföldön a legnagyobb városokban is s a legnagyobb szállodáknak is megvan a hotel omnibusz-parkjuk. És ennek a következő nagy jelentősége van:

A bérkocsik díja, ha vasutól vagy vasúthoz visz az út s podgyászosan, lényegesen drágább. Ezt a díjat a külföldön utazó magyar nagy meglepetéssel és örömmel megtakarítja. 20—40 fillérről a szállodáig viszi az omnibusz és podgyászt is néhány fillérről szállítja. S ez a megtakarítás fontos, kivált átutazóknál. Hány utas tölti el a csatlakozás néhány óráját a pályaudvar várótermében, mert a város külső részén fekvő indóházból a városba be- és onnan visszajutni kocsin igen költséges. Költségesebb néha, mint a szállóbeli lakás. S így nem látja a várost, amely pedig talán annyira tetszenék neki, hogy szívesen időznie ott napokig is.

Ez a szálló-omnibusz könnyen jártható, a fuvarosok kész örömmel bocsátanak szerződés mellett kocsit és lovat rendelkezésre. Am eddig megtört minden ilyenü kiserlet sikere egyrészt épen a bérkocsisok ipartársulatának az animozitásán, amely károsodástól tart, másrészt azon sajátosság előlételen, mely nálunk az omnibuszokat lenézi és bojkottálja.

De nem találja nálunk az idegen egy másik fontos kényelmi tényezőjét sem, s ez az olvasó- és társalgó-terem. A külföldi szállóiban nem kénytelen az utas ebéd vagy vacsora után szobája szűk falai közé szorulni vagy a szálló füstös helyiségében időzni. A tágas, szellős társalgóba megy, ott olvassa lapjait, ott végzi levelezését, míg nálunk milderre a kávéházban vagy csupán szobájában nyílik módja. És ugyancsak meg van akadva, ha vendéglőben érkezven, elébe teszik az étlapot. Annak, aki érti a nyelvünket, még annak is rejtély néha az étlap. A legtarkább és legértelmelebb nevé ételeket olvashatja ott s hogy magyarázhassa el azokat olyan nyelven, amelyet vagy a pénzér vagy ő csak törve beszél s nehezen ért? Már csak ebből az okból is melegen ajánlható a convert (teríték) szerinti étkezésnek rendszeresítése. Az idegen így tudni fogja, hogy határozott árért kap egy teljes, a szakácsművészet szabályai szerint készített ebédet vagy vacsorát s nem kell tudakolnia, hogy hus-e a Dreyfus-szelet? s tészta-e a bür feljutt?

Azok az árak, melyeket a magyar szállodások és vendéglősök szednek, épen nem túl magasak, sőt jóval a külföldiek alatt állók. De más az, ami joggal molesztálhatja nálunk az idegeneket s ez a mi átkos borralvó-rendezőrünk, mely valóságos vesszőfutásra kényszeríti őt, szobája ajtajától az utcáig, a szobaleány, a szobaasszony, a házi-szolga, a bérzolga, a főpénész, a szobapénész és a portás előtt. Ez a sok személy, igaz hogy mind foglalkozott vele, de azért mégis boszantó, hogy e szegény alkalmazottak sokszor rá vannak utalva erre a bevett és túrt zarárolásra. Annai sikertelen kiserlet után mégis össze kellene fognunk — vagy az „egyeséges szolgálat, service” megfizetésével, vagy az alkalmazottak méltányosabb javadalmazásával megszüntetni ez állapotot.

Ilyen és ehhez hasonló számos apróságok látszó körülmény az, ami kellemessé teszi a tartózkodást az idegenek, ez űzi őt tovább, ez riasztja el, vagy ez tartóztatja, ez hívja vissza. Amit én előadtam, csak csekélyke töredék, amelylyel nem is programot akarom adni, de bizonyítani akartam azt, hogy nekünk igenis jelentős szerepünk jutott az idegenforgalom fentartásában, talán fejlesztésében is.

Jelentős szerepünk, igen. Ennek a szerepnek épen a jelentősége készlettel arra, hogy odategyem az imént előadottak folyamán nem egyszer a magam és kartársaim mellére a kezemet és rá-űsek vele, mondván: „nostra culpa, nostra culpa, nostra maxima culpa!” Nem kritizálni akartam, nem ítélni, nem insinuíni, de bevallani némi közös hibáinkat. Hiszen köztünk marad úgy is. De az már nem marad köztünk, ha belátjuk

Az ezredéves országos kiállításon

Telefon 13-06.

Telefon 13-06.

a Millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

Teljes vendéglő s kávéházi

konyha-berendezést, vörösréz edényt, kávéházi tűzhelyek 50% fűtési megtakarítással ajánl mindennemű rézműves-munkát, valamint saját szabadalma szerint készített kávé- és teafőzőgépeit legjutányosabb áron pontos kivitel mellett

GALLIK LAJOS rézműves,
Budapest, VII., nyár-utca 15.

Javítások és czinezések gyorsan elkészíttetnek és jutányos áron számíttatnak.

Ócska vörösréz napi áron megvételük vagy becserelettük.

— Telefon —

GROSZ ÖDÖN

szálloda, vendéglő és kávéházi személyzet elhelyező- és mindennemű üzletek adásvéves közvetítésének ügynöksége

IV. ker., ujjvilág-utca 18, „Ferenczy kávéház”.

Sürgőnyozim: Grosz Ödön Budapest.

Budapest, a postabélyeg kelte.

Tisztelettel hozom a t. helybeli és vidéki szállodás, vendéglős és kávéz urak, valamint az e szakmához tartozó személyzet szives tudomására, hogy a VI. ker., nagymező-utca 7. szám alatt lévő jöhrű szálloda, vendéglő és kávéházi személyzet elhelyező irodámat

IV. ker., ujjvilág-utca 18. sz. alatti

elkülönített udvari helyiségbe helyeztem át.

Midőn t. Czimednek irántam tanusított bizalmáért halás köszönetemnek adok kifejezést, egyben kérem, hogy bizalmával a jövőben is megítélteni sziveskedjék.

Tisztelettel hozom egyben t. Czimed szives tudomására, hogy ugyanazon házban lévő volt Ferenczy, jelenleg „Casino” kávéházat megvettem és azt

„Ferenczy kávéház”

czim alatt bejegyezve, szeptember hó 1-én megvnyitom.

Fenti kávéház átvételére egyedül csak azon czél vezérelt, hogy a Collegák közötti viszonyt szorosabbra fűzzem és helyiségeimben részükre kedves „Othont” és kellemes találkozó helyet biztosítsak. Ajánlva magamat, maradtam

teljes tisztelettel

Grosz Ödön.

Die Buchbinderer mit Maschinenbetrieb

von Leopold Neumann

BUDAPEST, VIII. Muzeum-körut 10.

fabrizirt seit Jahren als Specialität

Kaffeehaus-Mappen, Speisekarten-

Decken und Rohrleitungshalter aus dem besten Material.

G: glögene Arbeit — Prompte Lieferung — Prospekte zu Diensten.

A legfinomabb palaczkör

a világhírű polgári sörfőzde, alapítottott 1842-ben.

„Pilseni Ősforrás”

nevezett gyártmánya.

Vidékre **pasteurizálva** küldetik, miáltal 4—6 heti tartóságú biztosítva, Budapestben házhoz szállítva. Rendelvényeket kérjük kizárólag czimünkre, mint a magyarországi vezérképviselethez beküldeni.

Telefon 58—60

Mezey és társa czégnél

Budapest, IX., Ranolder-utca 4.

DIADAL-pezsőbor

EBERHARDT ANTAL

BUDAFOK.

Alapított 1801.

Legfinomabb minőségű valódi

Ménes-Gyorki

vörös és fehér

Muszká-Magyarádi

asztali- és csemege-borokat

ajánl legnagyobb választékban

Domány József Aradon

cs. és kir. Ő Felsége a szász és szerb király és Ő fensége Károly bajor hercegnek udvari szállítója, szőlőbirtokos és borszárművelő.

Legjobb minőségű

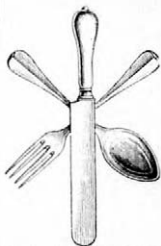
alpacca- és china-ezüstárkat

ajánl

HERRMANN J. L.

cs. és kir. udv. és orsz. érczárú gyári raktára

Budapest, IV., Klotild főhercegnő-palota.

Évőeszközök, bors- és só-tartók, leveses- csészek, eczet- és olaj-állványok, kenyérfoszlók, tálcák, serpenyők, kancsók, asztaldíszek, gyertyatartók, állócsillárok stb. stb.

Teljes berendezések szállodák, vendéglők és kávéházak számára.

16 nagy kitüntetés a legnagyobb kiállításoktól.

Alapított 1819. évben.

„Artesia“

budapesti vendéglősök szikviz- és pezsgő-italok gyára részvény-társaság Budapesten,

VII., Egressy-út 20/c.

Az Artészi savanyúvíz a legjobb és legerősebb gőzöztetett italt úgy borral, mint bor nélkül.

Elismert orvos-tanári tekintélyek által gyomor és emésztési bántalmak megszüntetésére ajánlott.

Ezen savanyúvíz, mely Budapesten a legelőszöb azonkívül 1/2- és 1 1/2 literes porcellán dugóval, légmentesen elzárt palackokban pontosan házhoz szállítunk, lehetővé teszi, hogy a legerősebb ember is, kevés pénzen, megszabadulhat, olyan betegségeitől, melynek gyógyítása sok pénz és sok időt vesz igénybe. A vendéglős uraknak az Artészi savanyúvizet 2 literes parafa-dugóval elzárt palackokban is szállítjuk.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

Telefon 25-57.

mulasztásainkat, tévedéseinket, itt-ott könnyelműségünket és azokat pótoljuk, helyrehozzuk. Ez már nem marad köztünk és ne is maradjon. De jussom el azokhoz is a hire, a ténye, akik örökös mellőzéssel, kicsinyléssel és gyanúsítással illetik a mi szerett iparunkat. Ha eszközeink elégtelenek, ha erőnk gyengék és támogatást kérünk, szemünkbe vágják: önérdékből cselekedtek és önérdékből kértek. Nem, uraim, amit mi ápolunk, az nem önérdék. A vendéglősnek a más gyomrára van gondja, nem a magáéra. A szállodás a más feje alá készíti a puha párnát. És lám, mégis azt is tagadják, hogy ennek a más gyomrának a megtöltéséhez, ehhez a párnának az elhelyezéséhez képesítés is kellene! És így még most is csak ipartársulat vagyunk.

Valamelyes kicsinyléssel néznek reánk, felőlünk és mellőlünk is. Ami naiv dolog, főként ha a vendéglősök kerülnek szóba, mert hiszen ők a világtörténetbe is bevonultak. A gyomor és a nagy gondolatok szoros összeköttetést tartanak fenn egymással; kongresszus, parlament, tanácskozás, gyűlés, mind lakomával kezdődik, azzal is végződik. Az anekt és a bankett nemcsak rim, de írek is, mint a számiak. A magyar szállodásokat és vendéglősöket mindenkor kötelességtudás, buzgalom, lelkes hevülés és idealizmus vezette. Kérem a t. Kongresszust, hogy ezzel a tisztelt tagtársaimban mintegy akkumulált kötelességtudással, buzgalommal, hévvel és idealizmussal forduljanak az idegenforgalom ügye felé.

Az új bor konzerválása.

Az ország nagyon sok vidékén keresett fogyasztási cikk az új bor és így nagy értékű lehet olyan eszközök felett rendelkezni, melyek az új bort sokáig kedvelt állapotában tartják meg. Az új bor kellemes ízét egyrészt a benne levő szabad szén-sav, másrészt a még meg nem erjedt cukor okozza és nem nehéz ily üde és kellemes ízű bort ama helyzetben, melyben a főerjedés után van, akár több hónapra is eltartani. Sok bortermelő a cselra a kén-savat használja, amennyiben a bort oly erősen kénézi, hogy ezzel az erjedés folyamata egyszerűen megakad. Ezáltal azonban nemcsak a bor minősége szenved, hanem a higiénie kérdése is, mert köz tudomású, hogy nagyobb mennyiségű kén kellemetlen következményekkel jár.

Vannak azonban sokkal enyhébb módok is az új bor konzerválására. A bort elsősorban is oly viszonyoknak kell alávetni, melyek alatt az utóerjedés nehezen következik be. Ezáltal oly italt nyertünk, melyet nagyon szépen lehet deríteni és szénsavban meglehetősen dus is. E célból az új bort olyan pinczébe kell szállítani, melynek hőmérséklete 6-7 foknál nem magasabb. A seprő erjedése ezáltal nagyon meglassodik, sokszor egészen meg is szűnik, miáltal a még meglevő cukor erjedése is lassúvá válik.

A szénsav továbbá hideg borban sokkal hosszabb ideig marad oldott állapotban, mint meleg borban. Így tehát a borban állandóan tetemes mennyiségű szénsav marad és így a bor kellemes és üdítő ízzel fog bírni. Pincze hiányában más zárt helyiségekbe is be lehet rakatolni az új bort, csak arra kell vigyazni, hogy a hőmérséklet az emeltetnél ne legyen magasabb. Ha ily helyiség sem áll rendelkezésre, akkor a meleg pincze is használható, oly módon azonban, hogy a borral telt kádron keresztül ezinkesből készült kigyót vezetünk, melyen át folytonosan jeges viznek kell keringenie. Ily módon nagyon könnyen lehet a bort 7 fokra lehűteni és aztán, ha a hordó jó nagy, hosszú időnek kell eltelnie, míg az ily erősen lehűtött bor ismét fölmelegszik és újból erjedésnek indul. Ha azt vesszük észre, hogy az új bor édes ízét elvesztette ami onnan ered, hogy cukortartalma kimerült, úgy hektoliterenként 1 kgr. cukorral ismét visszaadhatjuk a kívánatos édes ízt. Ezáltal azt is elérjük, hogy az erjedés csak lassan folyik tovább.

Az ily módon kezelt új bor, jellegző sajátosságait hosszú ideig fogja megtartani.

A kínaiak konyhája.

A kínaiak kegyetlensége közmondásos. A most folyó kínai háború is igazolja ezt. Epen ilyenek a kínézerek mint szakácsok is. A kínaiakat „játékos népek” is nevezik. Ep úgy lehetne őket „szakács-népek” is nevezni, mert náluk a szakácsművészet igen nagy tiszteletben áll. Kevés kínai van, aki ne szeretne főzni, még pedig úgy, hogy izletes és finomat produkáljon. Még a legerősebb kínai is oda törekszik, hogy a rendelkezésére álló tápszert a lehető legfinomabban készítse el. Legszokottabb eledelük a rizs. Hogy ez egyszerű és unalmas eledelt minél jobban élvezhessék, a legkülönfélébb módon találják fel. Valamint a rizsnel, a többi eledelnél is oda törekszik a kínai szakács, hogy minél több élvezetet nyújthasson. Ebbeli törekvésükben a legnagyobb kegyetlenségét sem riadnak vissza. Ha például a szárnyasállatot a lehető legfránszított módon akarják elkészíteni és minden tulajdonsággal felruházni, ami csak pikáns és élvezetes teheti, a következőképp járnak el: A kínai szakács elővesz egy eleven csirkét

vagy galambot, kacsát vagy libát és elevenen tartja egy forró zsírral telt lábas fölé, úgy hogy az állat lábainak hegye a zsírba érjen. Az óriási hőség folytán a szegény áldozat lábai nagymértékben megdagadnak, mert egész vére oda özönlik. Rövid idő múlva a feldagadt lábakat fűszervegyületbe mártja, majd ismét a forró zsírba. Az ily módon elkészített szárnyasláb Kinában a legnagyobb csemege, mely az uralkodók asztaláról sem hiányzik.

Hasonló módon készítik el a „kutyatalpat”. Innen értik meg az európaiak, miért rajonganak olyannyira a kínaiak a bennünk undort keltő kutyá- és macskahúsról. A bárányhús elkészítésénél a kínai szakács rettenetesen kegyetlen, midőn arra törekszik, hogy ez ételnek kínai felfogás szerint a legjobb ízt adja meg. Az eleven bárányt egy sülőkemenczébe zárják, mely alatt folyton tüzelnek. A rettenetes hőség folytán a szegény állat nagyon megsomjazik, fűszerezés vizet adnak neki, amennyit csak kíván, hogy a fűszer egész husán át-meg átjárjon. Így megy ez órák hosszáig. A szegény állat kínjával a kínai nem törődik, mert csak arra gondol, hogy minő élvezetet nyújt majd neki a szenvedő áldozat.

Az óriási népesség folytán a kínaiak mindent megesznek, ami csak ehető. Ami nekünk undort okoz, az nekik csemege. Patkányt és egeret Kinában szívesen fogyaszt a szegényebb népszóly. Mint nálunk a gombát, úgy szarítják ott az egeret és patkányt. Az előkelő kínai konyha nem veli meg a kigyókat, lepkeket és rovarokat sem. A selyemhernyó lárváit csemegeként fogyasztják. Az úgynevezett „indiai fecskefészek” hirt megjárta az egész világot. Ebből levest készítenek, mely állítólag nagyon izletes. Ezt különben európai milliommok is szívesen fogyasztják, már csak azért is, mert rettenetesen drága. Nemrégiben egyik előkelő barátunk a Hungária-szállodában vacsorát adott több lipótvárosi gazdag barátja tiszteletére. A maga nemében, drágaság és változatosság tekintetében páratlan menü helyet foglalt az indiai fecskefészek-leves is. Egy-egy kis csésze ebből az exotikus csemegeből 28 koronába került, beleértve a vámot, szállítást stb. Elég magas ár, csak milliommok fizethetik meg.

A kínaiakra visszatérve, ünnepi lakomákon szeretik a sok fogást. A kínai banket és az európai banket között az a különbség, hogy a kínaiak legfőbb az ötödik fogásnál „emelkednek szólásra”, míg nálunk már a második jó fogást is elrontja a „szónoklat”. A kínézereknél az emlős és szárnyas állatok mellett nagy szerepet játszanak a halfajok is. Legtöbbször olajjal és erősen fűszerezve kerülnek asztalra.

Ez országban, hol a földművelés igen magas fokon áll, természetes, hogy a sütőművészet is igen ki van fejlődve. Ez már csak azért sem feltűnő, mert a kínaiak már évszázadokkal ezelőtt ismerték a cukornádat. A cukrászat a miénkhez nem is hasonlítható magas fokon áll. A cukrozott gyümölcskészítés terén Kína egyenesen vezető szerepet játszik.

Különös, hogy a kínaiak nem ismerik a kávét. Ezt náluk tökéletesen pótolja a tea, mely világhírré emelkedett. Minden étkezésüket theázis fejezi be. Kis csészékben isszák, de oly izletes az ott, hogy nálunk fogalmunk sem lehet róla. Ennek az az oka, hogy a tea, míg a hosszú uton hozzánk kerül, sokat veszít eredeti mivoltából.

A most folyó háború különben a theabehozatalt nagyon csökkentette, ami elég baj a tea kedvelőinek.

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata minden hét pénteki napján reggelit tart, és pedig:

Október 19-én: Lukács Ferenc, Irányi-utca 17. (»Sas«.)

Október 26-án: Tóth József, Lónyay-utca 3. szám.

Lapunk kitüntetése. Nem öndicséret a célja a következőknek, hanem csupán afőlötti örömnök egyszerű kifejezése, hogy lapunkat illetékes helyen a legteljesebb elismeréssel fogadják, ami nekünk végtelenül jól esik és csak buzdít jövőbeli munkásságunkra nézve. Ipartársulatunk közléseiben álló elnöke, Gundel János ur, tekintettel arra, hogy lapunk a nemrég lezajlott aradi kongresszusi ünnepségekről bőven és minden részletet felöllelően közölt tudósítást, még pedig úgy, hogy ezzel valamennyi lapunkat megelőztük, Wagner József főszerkesztő és Halász István szerkesztő előtt legnagyobb megelégedésnek adott kifejezést. — A másik, szintén előkelő helyről jövő elismerés, az alábbi levél:

Budapest, okt. 2.

Tekintetes Szerkesztőség!

Ma reggel vettem b. lapjukat. Öszintén mondhatom, hogy jobban megírt számot még nem olvastam.

Fogadják szerencsekívánatomat.

Tisztelettel Bokros.

E helyütt is hálás köszönetünket fejezzük ki iparunk e két kitünőségének a jóleső elismerésért, kijelentvén, hogy a jövőben is minden erőnkkel azon leszünk, hogy iparunk érdekeit minél sikeresebb harezot folytassunk és így valamennyi szak-társunk elismerését vívhaszuk ki.

Az Ipartársulat legutóbbi választmányi ülésén, Bokros Károly választmányi tag indítványára, a választmány nagy lelkességgel határozta el, hogy Gundel János elnöknek az aradi ünnepek alkalmával a szabadságsohobornál tartott remek hazafias beszédét, nemkülönbön G. Lück Frigyesnek a vesztőhelyen elmondott lelkes szónoklatát díszes cartonon és megfelelő keretben az ipartársulati irodában örök időkre kifüggeszli.

Özv. Hubert J. E. urnó, pozsonyi pezsgőgyártaladonosság, 1000 koronát küldött a Gundel János ipartársulati elnök úrnak, a Budapesten alapítandó vendéglős-menház javára. Igen szép és nemes tett ez, s Hubert J. E. urnónak több helyről már is a leghálásabb köszönet nyilváníttott ezen nagylelkű adományáért.

A perzsa saff Budapestén. Kelet hatalmas fejedelme, Muzaffer - Ed - Din, multkori ittléte alkalmával annyira megkedvelte fővárosunkat, hogy ismét idejött, még pedig a minapinál jóval hosszabb tartózkodásra. A Hungária-nagyszállodának jutott az szerep, hogy megmutassa az exotikus uralkodónak, mikép a magyar szállodás- és vendéglős-ipar olyan niveau áll, mely még a legfokozottabb igényeknek is megfelel. Hogy a saff ezt elismeri, annak mi sem jobb bizonyítéka, mint visszatérése, mert ha nem jól érezte volna magát a Hungária fejedelmi pompával berendezett termében, bizonyára megmondta volna a visszatérést. Sok ilyen vendéget és szálladót Budapestnek!

Szaktársaink kitüntetése. Burger Károly a „Hungária”-nagyszálloda igazgatója, a perzsa safftól a nap- és oroszlanrend III. osztályt kapta. — Müller Antal, az Országos Kaszinó vendéglősét pedig a saff a nap- és oroszlanrend IV. osztályával tüntette ki.

Pályázat. A Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pincérek és Kávészegedégek Országos Nyugdíj-egyesületének igazgatója, Budapest székesfőváros területére alkalmas tagyűjtőt (aquisiteur) keres. Pályázni kívánók forduljanak ajánlatikkal dr. Solti Ödön egyesületi jogtanácsoshoz (V., Váci-körút 72, II. S. délután 4—6 óra között), kinél a teendők és az alkalmaztatás feltételei is megtudhatók.

Az igazgatóság.
A budapesti pincéregylet **szegénysorsu tagjai között** az 1902 évi folyamán a következő alapítványok kamatai fognak kiosztani és pedig: Az ipartársulati jubileumi, 100 kor. összegben (egyenként 50 korona), az íds. Kammer Ernő-féle, 45 kor. összegben, a Drécher Antal-féle, 40 kor. összegben és az Aich János-féle évi adomány, 40 kor. összegben. Azon egyleti tagok, kik ezen alapítványok egyikét elnyerni óhajlják, folyamodványaikat legkésőbb november 15-éig az egyleti irodában (Rostély-utca 1. I. em.) adják át.

A Nyugdíjintézet és az »Ujkor-Lapok«. Nem foglalkoznánk e tárgygyal, de mégis kénytelenek vagyunk vele, noha kár minden betéért, amelyet az »Ujkor-Lapok« lehetetlen című nyomtatványra pazarolunk. Ez a nyilvánosság kizárásával megjelenő, magát »szaklap«-nak nevezni merészülő időszaki nyomtatvány elég vakmerő volt iparunk egyik kimagasló alakját és a vendéglősipar egyik legnagyobb fontosságú intézményét, az Országos Nyugdíjintézetet szemtelen módon megtámadni. A feltűnési viszketegben szenvedő és erre ilyen kvalifikálhatatlan eszközt használó papiroshoz nincs szavunk. Elbántak már vele egyebütt, még pedig alaposan. Csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy az ilyen orvtámadásra legjobb válasz lett volna a hallgatás, mert hal »kutyagatás nem hallatszik a mennyországba!«

Egy meg nem érkezett üdvözlő-távirat. Az aradi kongresszusra Drechsler Béla kartársunk, ki akkor Londonban tartózkodott, üdvözlő-táviratot küldött, mely azonban rendeltetési helyére nem érkezett meg.

Csemegekereskedők mozgalma. A főkapitány tudvalegyőleg rendeletet bocsátott ki, mely szerint a csemegekereskedők tartoznak üzleteiket vasárnap délben bezárni. Eddig ugyanis a csemegekereskedők amaz alapon, hogy italmérési engedélyük van, egész nap nyitva tartották üzleteiket. Most már másképp lesz és nagyon helyesen. Végre egy üdvös rendelet, ami manapság ritka. A csemegekereskedők persze mozognak, de minő eredménnyel, az kérdés! Kívánatos volna, hogy a rendelet szigoruan hajtasassék végre és ezzel is könnyíttessék válságos helyzetünk.

Szegedi vendéglősök mozgalma. A szegedi »Szállodások-, kávéskok-, vendéglősök- és koremsárosok-ipartársulata«-nak választmánya legutóbb tartott ülésén kimondta, hogy a vendéglős- és koremsári üzletekre alkalmazott záróra eltörlését kérelmezni fogja Szeged város hatóságánál. Régi, általános panaszon ghajt ezáltal segíteni a társulat, melynek tagjai az 1887-ben szabály-rendeletileg kötelezővé tett zárórát sörélmis intézkedésnek minősítik. Azt sem hasznos, sem célszerűtlen dolognak nem ismerik el. Ellene szóltak ennek mindjárt az életbeléptetésénél, fölemelték a szavukat azóta is mindig és minden alkalommal, sőt olykor olykor zúgoló-

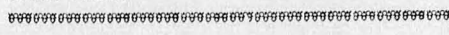
dás és elégedetlenség is belevegyült a tett észrevételekbe. Most azonban már nem elégszünk meg az egymás között folytatott panaszokdással, hanem kilépnek a esolekvés terére s ott akarják érvényesíteni kívánságukat: a rendszabály módosítását, a záróra eltörlését. Amit eddig egyenkint mondtak el, azt most a társulat hivateli, mert csak így érhet fontolóra a dolog azoknál, akiknek kötelességük meghallgatni a panaszosokat, s akiknek módjukban áll orvosolni azok sérelmeit. Nem akarunk ezáltal a fővetelt s az üzletemberekre nézve igen fontos kérdés lényegébe beavatkozni; sem a szabályrendeletnek a záróra vonatkozó szakasza, sem a polgárok s így a vendéglősök ipartársulatának óhaja mellé nem sorakozunk, mert ez, a panaszos felek meghallgatása nélkül, talán egyoldalú is lehetne, amde azt kimondjuk, hogy ha a hatóságok és maga az állam is, ki tudja hányféle rendszabály betartására, roskadásig való közterhek viselésére kötelezi a többi iparosokkal egyetemben ezt a csoportot, akkor gondoskodjon arról is, hogy élhesenek. Mert ha erre nincs tekintettel s a jövedelmüket intézkedéseivel megrövidíti, úgy üres marékka a legjobb akarat és igyekezet dacára sem bírnak eleget tenni a kötelezettségüknek. Legyen gondja továbbá a hatóságunk arra, hogy ha valamely közszent nevében rendeletet bocsát ki, akkor az legyen egyformán részrehajlatlanul mindenkire kötelező. Ne legyen a végrehajtóközegek előtt Péter különb mint Pál. Ne legyen továbbá se új, se névnap, se semmiféle alkalom, amikor a vendéglőshöz vagy koremsárhoz beoldalog szokatlan alázattal ama bizonyos »postae, és kancsó vagy kőcsög kisérétében adja át a minden jól kívánó »levelet«.

Az ipartörvény revíziója. Az ipartörvény revíziójáról közöljük a „Bud. Tud.” következő felhivatalos jelentését: A kereskedelmi és iparkamari titkárok legutóbbi értekezletén semmiféle oly javaslatról, amely a törvényhozás elé kerülne, nem volt szó. Foglalkozott az értekezlet egy új szabályrendelet tervezetével, amely a kamarai választások körül fenálló eddigi gyakorlatot szabályozná. Abból az alkalomból ugyanis, hogy ez évben öt kamara újjalakítandó, a választás tekintetében több javaslat merült fel. Ezekre nézve kívánta a kereskedelemügyi miniszter a kamarai titkárok véleményét. A legközelebbi értekezlet tárgya még nincsen meghatározva s így minden erre vonatkozó kombináció valótlán. Hegedüs miniszter intézkedett ugyan már régebben az ipartörvény revíziójáról, de arról, hogy ez a munka bármilyen értekezlet elé kerüljön, szó sem lehet.

Egy szegénysorsu helynéküli pincér-szaktárs leánya, okleveles gépíró, kitűnő bizonyítványokkal, szállodai irodába ajánlkozik. Nagyjótéményt gyakorolna az a szállodás, aki alkalmazná.

A söröspalaczkok hitelesítése. A kereskedelemügyi miniszter tudvalegyően elrendelte, hogy a söröspalaczkok 1901. július hó elsejétől kezdve hitelesítetlen kerüljenek forgalomba. Ezen intézkedés ugy a hazai üvegyárak, mint a sörfőzők, valamint

a sörkereskedelem érdekeibe ütközvén, — ellene az összes érdekelt tényezők, a kereskedelmi és iparkamarák felszóllaltak. Ennélfogva a miniszter ez ügyben értekezletet hívott össze, melyen Csörghé Gyula államtitkár elnökölt. Képviselve volt a belügy- és a pénzügyminiszterium, négy kereskedelmi és iparkamara, a sörgyárak, üvegyárak és sörkereskedők. Az értekezleten az volt az egyhangú vélemény, hogy a söröspalaczkok hitelesítése kivétel, mert a hitelesítés az üvegyártást nehezíti, drágítja, a sör árát fokozza, a közönségnek előnyt nem nyújt, a sörkereskedelmet bontja s millió koronákra rugna a használaton kívül helyezendő söröspalaczkok értéke. Azt is hangsúlyozták az érdekelt, hogy jövőben egyöntetű palaczkok és pedig 45 és 65 czentiliteres méretűek használ-tassanak, a meglevő különböző méretűek felhasználására pedig négy évi idő engedtessek. Csörghé államtitkár köszönetét fejezte ki a megjelenteknek és megígérte, hogy a kívánságokat lehetőleg figyelembe veszik.

Szerkesztői üzenetek.

V. A. Kolozsvár. Szigorú szigorúsa közben ne feledjék meg rólunk. Quid est cum matrimonio? Quo usque tandem abutere patientia nostra? — **Sz. J. Budapest.** Ön téved, ha azt hiszi, hogy az a bizonyos lap »in floribus«-éi világát. A szerkesztője nevéből ez még nem következik. — **G. N. Budapest** Czikke abszolúte közölhetetlen. Mi nem dolgozunk olyan eszközökkel, mint az »Ujkor Lapok«, melynek egyetlen jó tulajdonsága, hogy ha kedve szótlan — nem jelenik meg, olvasói őszinte örömeire. — **Primás. Budapest.** Igaza van. A »hangási« működéshez jó volna az iparendély, mert hovatovább kiszorítja önkét a konkurrenzia a »placziól«. Reméljük, hogy az ipartörvény revíziója erre is ki fog terjeszkedni. — **L. M. Budapest.** Igaz: az a mulatósulati jöveve ismét megnyílik. — **G. Z. Budapest.** Lehetségetlen — **H. Gy. Pilis-Csaba.** A tárcza élénk feltűnést keltett. Várjuk az ígért folytatást. — Van-e ott francia konyha? — **Több kéziratról a jövő számban.**

Tsink-Myra

folyékony crème (teljesen zsirtalan)

Az orosz arisztokracia **legkedveltebb szépítőszere,** mely állandó használatban van elismert kiváló szépségeknek. Mint megbecsülhetetlen legjobb szépítő-szer törvényesen van védve. — Használati utasítással együtt: nagy üveg 3 korona, kis üveg 2 korona.

Kapható a feltalálónál: **Szmik Gyula** városi gyógyszerárában **Ó-Becsén,** valamint gyógyszerárakban és drogueriákban

A legszebb szabásu, jól álló, tartós és finom minőségű

FRAKK-INGEK

Várady Bélánál

BUDAPEST,

IV., kishid-utca 9. szám alatt kaphatók.

A cég készít

férfi ruhákat

valódi angol szövetekből, mérték szerint.

Tökéletes szabás! Gondos kiállítás!

Jutányos árak!

HOFFMANN KÁROLY

BUDAPESTI TEMETÉS-RENDEZŐ-INTÉZETE

BUDAPESTEN, IV. KERÜLET, VÁCZY-UTCZA 45. SZÁM.

Elvállal olcsó és szép

temetés-rendezéseket

nyolcz különböző osztály köztdomásu jutányos díjszabás szerint: 18, 25 40, 60 frttól kezdve egész 400 frton tuluenő árakig; készletben tart holtak számára való felszerelvényeket, ércz, fa, lakkozott s fényezet koporsókat, természetes és művirágokból készült

Koszorukat.

Hullaszállításokat

eszközöl a haza és a külföld minden irányában stb. stb.

TELEFON.

Uebnimmt schöne und bilige

Leichenbestattungen

nach acht verschiedenen Classen u anerkannt billigen Tarif; von fl. 18, 25, 40, 60 bis über fl. 400; unterhält ein grosses Lager von

Leichenrequisiten,

Metall, Holz, lackirten und polirten Särgen,

Grabkränzen

aller Art; auch werden

Leichen-Transportirungen

besorgt nach allen Richtungen des In- und Auslandes etc. etc.

TELEFON.

Szimon István

fűszer-, csemege-, tea-, rum- és cognac-kereskedés

Fő-üzlet: Budapest, Váci-körut 12.

Fiók-üzletek: Váci-körut 60. *** Teréz-körut 35. *** József-körut 14.

A jánl mindennemű fűszerárut, kül- és belföldi csemegeket mint halak, sajtok, husneműek, angol és belföldi tea-sütemények. Martell, Courvosier, és Curlier frères és Augier frères-féle **francia cognac**, gróf Keglevich István-féle és saját töltésű **magyar cognac**, Pommery, Moët-Chandon, Heidsieck, Roeder, Veuve-Cliquot, Mumm, George Goulet és Piper-Heidsieck-féle **francia pezsgőbor**. Egyedüli főraktára a hírneves pozsonyi Huber J. E.-féle **Gentry-Club** pezsgőnek (az Országos Casino pezsgője). Legfinomabb nyugatindiai kávéfajok kilója kor. 2.40-től feljebb. Mindennemű angol **mártások**, Louis frères-féle francia, Batty-féle angol és belföldi **mustár**. Francia és bozeni **főzelék** conservek. — Befőtt-gyümölcs és izek. — Prágai és pilseni sódar és császárhus. — Debreczeni kolbász és szalonna. — Francia és Warhanek-féle szardiniák, ajókaszelet és gyűrű. — Kelettengeri hering. — Orsovai nagyszemű sótalan és Elbe caviár, osztriga, az idény alatt friss tengeri hal és rák. — Mindennemű sajtok. Francia és hollandi **likőrök**, Bordeauxi és spanyol borok.

Videki megrendelések a legnagyobb pontossággal, ingyen csomagolás mellett lesznek eszközölve. — Kimerítő árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Telefon-összeköttetés mind a négy üzlettel.

SEC

Talisman

TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}

Promontor

(Budapest)

DEPOT.

Hirmann Ferencz érczáru-gyára

Budapest. VII., Csányi-utca 9. sz.

Gyárt

= sörkimérő-készülékeket =

légnomással és szabad. légűtővel. Elvállal régi készülékek átalakítását.

Nagy választék

bor- és sör-csapokban, valamint mindennemű szivattyukban.

Erzeugt Bierschank-Apparate

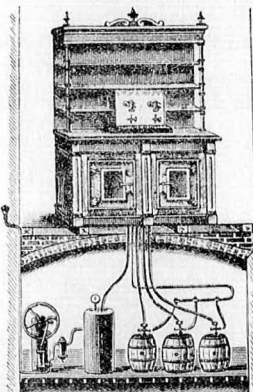
mittelst Luftdruck

mit patentirtem Bierkühler.

Übernimmt die Umänderung alter Apparate.

Auswahl

in Wein- und Bierpipen, sowie aller Gattungen Pumpen.

BORHEGYI F.

ezelőtt Lápossy F. és társa

palaczkozott bor, pezsgő, likőr, cognac, rum és tea

főraktára

BUDAPESTEN, Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota)

ajánlja a legjobb

francia és magyar pezsgőket, cognacot és likőröket gyári áron

Belföldi borait az első hírneves bortermelőktől a legjutányosabb áron szolgáltatja.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

LAKÁS
ÉS
ABLAK
TISZTÍTÁS
PADLÓ
BEERESZTÉS
FÉREG
IRTÁSI
ÉS
POR MENTESÍTÉSI VALLALAT.

NYÁR-UTCA 34.
TELEFON
14-59
DITRICHSTEIN
MÖR

A HUBERT J. E. pozsonyi cég pezsgőborainak

GENTRY CLUB

EXTRA DRY ÉS TRIPLE SEC

(AZ ORSZÁGOS KASZINO PEZSGŐJE)

Vezérképviselte és főraktára SZIMON ISTVÁN-nál Budapest V., váci-körut 12. sz.

TELEFON.

Alapítva 1825

Alapítva 1825

LEFKOVITS TESTVÉREK

cs. és kir. szab.

teke- és dákó-gyárosok

Budapest, VI., Király-utca 36. szám.

Az ezredéves kiállításon a kiállítási nagy éremmel kitüntetve.

Ajánljuk különleges gyártmányainkat, egyúttal: két márványlappal felszerelt fordítható teke-asztalainkat karambol- és bábjátokra szabályozva a legbiztosabb és legkönnyebb zárkőszülökkel. Gyártunk továbbá: stabil karambol és báb (kégli) teke-asztalokat, dákókat, franciaia módszer szerint, elefántcsont-labdákat és minden e szakba vágó munkákat. Elvállalunk teljes kávéház-berendezéseket a legdiszesebb stílusú kivitelben úgy saját mint adott rajzok szerint.

Régi teke-asztalok legjobban kivitelben, valamint dákók és elefántcsont-labdák készíttetnek v. újakra kicseréltetnek.

Tekeasztalok áthúzása valódi Tuffe-posztóval a legújabb nyosabban teljesíttetnek.

TELEFON.

HIVATALOS RÉSZ.

Kérelem.

Az Ipartársulati iroda a legnagyobb készséggel nyújt fölvilágosítást minden a kávéipart érdeklő ügyben olyan kávé uraknak is, akik új üzletet nyitván, a tagok sorába még nem léptek be. Fölkérem ennélfogva a t. tagokat, hogy üzletük esetleges adásánál, az új tulajdonost útbaigazítás végett az Ipartársulat irodájához utasítani szíveskedjenek, — egyszersmind hívják föl figyelmét a »Kávésegedék Betegsegélyező-Pénztárára« is.

Némái Antal s. k. elnök.

Kérelem.

Az Ipartársulat elnöksége fölkéri a t. tagokat hogy a kerületi pénz-győri biztosságok ellen irányuló jogos panaszait vele szóban vagy írásban közölni szíveskedjenek,

Némái s. k. elnök.

A községi választások.

Némái Antal ur, az Ipartársulat kiváló elnöke, a folyó hó 8-án tartott első társas-vacsorán mondott nagyhatású beszédeben felhívta a jelenvolt kávések figyelmét arra a körülményre, hogy a jövő hóban elérkezik a községi választások ideje. Hosszasan fejtegette egyúttal, minő fontos érdeke a kávé-iparnak, hogy ott, ahol sorsa fölött üdvös vagy káros határozatok hoznak, kellő mértékben legyen képviselve.

Némái ur e beszéde megérdemelte volna, hogy az összes budapesti szaktársak színe előtt mondhatta volna el. Legalább belátták volna azok, kik az ipar érdekeivel — daczára annak, hogy munkásai — mit sem vagy csak elenyészően keveset törődnek, hogy eddig tanúsított nemtörődömségük egyenesen kárunkra válik és talán arra határozottak volna magukat, hogy ezután mégis csak törődnek valamiképp a nekik kenyeret adó ipar ügyeivel és kérdéseivel.

Az a sok sérelem, melyben iparunk a mulban és a jelenben részesült és részesül, aligha orvosolható a jövőben másképp, mint az elnökünk jelzette módon. Némái ur nagyon jól tudja, hol rejlik a hiba; évtizedeken át tett tapasztalatai, tízéves elnöki mulja olyanmily beavatták őt iparunk minden legkisebb kérdésének megítélésébe, hogy nálánál aligha ismeri valaki jobban a kávéipar minden atonyát. Ha tehát ő azt jelenti ki, hogy a fennálló viszonyok üdvös megváltoztatására feltétlenül szükséges érdekeink fokozottabb képviselete, meg lehetünk róla győződve, hogy ez így is van.

Csak az a baj, hogy nincs közöttünk összetartás. Mert ha volna vagy lett volna, ez a kérdés már régen a kedvezően megoldottak közé tartoznék és a székesfővárosi

törvényhatósági bizottságban sokkal több szakember ülne már, mint most.

Szakkérdések megvitatásához szakemberek szükségesek. Amint hogy olyan ember, kinek sohasem volt czirkalom a kezében, nem képes valamely geometriai kérdést megoldani, ugy pl. egy építész nem adhat véleményt a kávéipar valamely szakkérdésében.

Ezért van az, hogy néhanapján olyan intézkedésekhez és rendeletekhez van szerezésünk, melyekről első pillantásra látjuk, hogy az, aki tervezte, azok, akik elfogadták azt, tudják mi fán terem a kávéipar.

Ezen a kiszámíthatatlan és — mint a tapasztalat mutatja — már is rossz következményű állapoton segíteni saját érdekünk. Ezt akarja elérni fáradságtalan elnökünk már sok év óta és bizony nem ő rajta mulik, hogy eddig még jóformán semmi sem történt, hogy a bizottságban alig van egy-két kávé.

Pedig hát a segítség nagyon könnyű. Egy kis összetartás, egy kis buzgalom, egy kis hangulatkeltés, és a csepel van érve.

Összetett kezekkel persze hiába várunk a sült galambra. Egyforma lelkesedéssel, egyenlő munkakedvvel kell eljárunk; hogy mit kell csinálnunk és hogyan, megmondta Némái ur.

Nagyon kérjük azon urakat, kik eddig mit sem törődtek közügyeinkkel, kérjük pedig annál inkább, mert ők — sajnos — többségben vannak, vessenek már véget abszolút hanyagságuknak, munkálkodjanak közre az általános cél érdekében és kövessék Némái ur utmutatását a közelgő választásoknál.

Sanyaru helyzetünket másképp szánálni nincs mód, nincs lehetőség.

Wagner József.

A Budapesti Kávé-Ipartársulat első rendes társas-vacsorája.

— Saját tudósítónktól. —

A hosszú nyári szünet után, folyó hó 8-án, hétfőn, este 8 órakor gyülekeztek az Ipartársulat tagjai és üzletbarátai a dohány-utcai Weingrubler-tele régi jóhírnevű nagyvendéglő külön termében, hol szépen megterített asztalok vártak a vendégekre.

A társas-vacsora látogatottsága — daczára annak, hogy az elnökség külön meghívó bocsátott ki — nem valami élénk volt. Hajlandók vagyunk ezt ama körülménynek betudni, hogy a többhavi szünetelés kissé leszoktatta a vacsorák rendes résztvevőit az egybegyűlésről és így ama reményünknek adunk kifejezést, hogy a legközelebbi vacsorán már telemesen nagyobb számu társaságot láthatunk együtt.

Ísmétellen — tudja az Ég hányadszor — hangsúlyozzuk e helyütt, hogy a társas-vacsoráknak nem pusztán mulatozás a célja, mert ennél sokkal komolyabb érdekek forognak szóban. Azok, kik a jour-fix intézményét az Ipartársulati rendszerezítették, ezt csak azért tették, mert meg voltak

róla győződve, hogy az ember szívesebben hozza elő ügyes-bajos dolgait a fehér asztalnál, mint a zöldnél. Az Ipartársulati közgyűlések nemcsak nálunk, hanem majd minden más iparnál is rendszerint kevésbé látogatottak, mert benne van a magyar ember vérében az, hogy a komoly munkától kissé visszahúzódik. Ezért kellett tehát a komoly dolgot a kellemessel vegyíteni és a havi rendes értekezleteket sub titulo »társas-vacsora« rendszeresíteni, noha ez az elnevezés tulajdonképpen egész másra enged következtetni.

Kérjük tehát t. kartársainkat, hogy saját jól felfogott érdekükben ne maradjanak távol összejöveteleinktől, jöjjenek minél nagyobb számban, mert csak így lehetnek hathatós segítségére az ügybuzgó elnökségnek fontos törekvései és céljai megvalósításában.

A vacsorán ott láttuk: Némái Antal elnököt, Harkai Mór alelnököt, Holstein Zsigmond pénztárnokot, Berger Leó ellenőrt, Kemény Géza titkárt; a tagok és üzletbarátaink közül jelen voltak: Drechsler Béla, Grünck Gusztáv, Weingrubner Ignác, Steuer Sándor, Árvay Ottó Ede, Brück Károly, Bokros Károly, a Törley József és Tsa czég vezérképviselője, Árvay Lipót, Krausz Géza, Dukász Jakab, Springut Henrik, Glázer Fülöp, Reisner Gyula, Weingrubner József, Holländer Mór, Fischer Miksa tojáskereskedő, Blau A. Ignác, Váray Jakab, Kreisz János, Tauber Salamon, Steiner Gusztáv, Spitz Henrik, Winter M. A szaksajtó részéről ott voltak: Wagner József, Halász István, Barta Béla, F. Kiss Lajos szerkesztők.

A vacsora vidám hangulatban vette kezdetét és Weingrubner országszerte híres konyhájának remekei, nemkülönben jó borai mellett mindvégig kedélyesen folyt le. Nevezetessége volt a vacsorának, hogy Bokros Károly ezúttal először vett rajta részt mint a Törley-czég vezérképviselője, a mindnyájunk kedvelt barátja, az üzletlőt visszavonult Saecellary György helyett.

Az első felköszöntő-beszédet, mint rendezen, Némái Antal, az Ipartársulat érdemekben gazdag elnöke tartotta. Az osztatlan figyelemmel halgatott nagyfontosságú beszéd a következő volt:

Tisztelt Uraim!

Engedjék meg, hogy afeletti örömömnek adjak első sorban is kifejezést, hogy önöket, tisztelt uraim, olyan jó színben látom itt viszont a hosszú nyári szünet után és hogy önöket társas-összejövetelünkön üdvözöljem. Öröömöm még nagyobb volna, ha az önök jó színeinek magyarázatát abban tudhatnám, hogy egyikük Karlsbadban, másikuk Tatra-Füreden vagy egybeült töltötte a nyarat, vagyis hogy valamennyiök dolga jól folyt, de én azt hiszem, hogy a rossz időtmenet miatt itthon voltak kénytelenek maradni, ahol bőségesen volt idejük a nyugalomra, mert a szünet alatt — sajnos — vajmi keves dolgot adott üzletük.

Mai első összejövetelünkön, mint az Ipartársulat elnöke, tartozom beszámolni arról, hogy mit végzett az Ipartársulat azalatt, míg önök pihentek. Mert nem méltóztaték azt gondolni, hogy az elnökség is szünetelt, sőt ellenkezőleg, egy nyáron sem fordult még elő a teendők oly nagy halmaza, mint épen az idén. Ha önök figyelemmel kísérték az iparunk érdekeivel foglalkozó szaklapokat, arra a meggyőződésre juthattak, hogy mostanában nagyon is el voltunk foglalva.

Mindnyájuk előtt ismeretes, hogy a székesfőváros tanácsa új vendéglői és kávéházi üzletekre vonatkozó szabályrendelet-tervezetet dolgozott ki,

MOSCH BÉLA

Budapest, VII., Király-utca 99.

— TELEFON (Interurbán) 15—22. —

Ajánlja a következő általa képviselt cégeket:

Duminy & Comp. Ay (Champagne),
kítőnő minőségű pezsgők

Grande Chartreuse Voire,
valódi Chartreuse-likőr

James Waters, London és Malaga,
Jamaika rum és spanyol borok

Gessler Siegfried Jägerndorf,
egyedül valódi Altwater

Courvoisier Curlier Cognac,
legfinomabb valódi francia cognac.

A Kőbányai Királysöröző

Dr. Korányi és Dr. Kétly egyet. tanár urak
által gyógyezélokra ajánlott

— GOLIÁT —

MALÁTÁSÖRE

idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik és egyuttal

Legkellemesebb üdítő-ital.

Ára vidékre, kőbányai vasuti állomáshoz szállítva: nagy palack 19 kr., kis palack 13 kr., fogyasztási adóval együtt. Vidékre legkisebb szállítmány 30 palack.

Betét, nagy ládaért: 1 ft 60 kr., kis ládaért: 1 ft 20 kr., palackért 6 kr., mely azoknak bementes visszaadásakor visszaszolgáltatik.

Megrendelhető: a gyári irodában Kőbányán, a városi irodában: VII. kerület, Kertész-utca 40 és a vidéki raktárosoknál

Budapesten kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharankint a Quisisana automata buffet-ekben is.

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye).

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénásvány, ellenben sok szénasavas nátriumot és litiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kítőnő hatású a légutak s tüdőhurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővérszegénység, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz” megbeszélhetetlen szolgálatakat tesz kevés szabad szénásványát fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, ahol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kő- és homokképződés esetében, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszivesebben használják, előnyt adnak a „Margit”-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló övözernek bizonyíték járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvendő.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. ásványvízgyáregyesülés

es. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

mely tervezet Ipartársulatunknak észrevételézés végett megküldetett. Attanulmányoztuk a tervezetet és megtettük reá észrevételeinket, melyekről a szakajtó utján értesítettük önököt. A tervezet tanulmányozása sok dolgot adott, nemkülönben a kereskedelemügyi miniszter leírata a betegségjelzőpénztárak reformja tárgyában.

A szünet alatti sok egyéb teendő közben mégis időt szakíthattam magamnak Párisba utazni, hol különösen a mi iparunkat érdeklő viszonyokat tanulmányoztam. Azt tapasztaltam ott, hogy sokkal, sőt hasonlíthatatlanul nagyobb az összetartás és a közös cél elérésére való tömörülés, mint nálunk, hol ez a kérdés — sajnos — nagyon gyenge lábon áll. A mi iparunk terén hiányzik a testületi szellem, mely nélkül alig érhető el valami.

Bizonyítja ezt a múlt. Láttuk, hogy képtelenek voltunk a kitzított célt bizonyos dolgokban elérni, mert akadt egy vagy több szakértésünk, ki azért, mert néhány vendéget elvesztett volna, kivonta magát a többség határozata elől. Nem én találtam fel azt az elvet, hogy az összetartás által mindent el lehet érni, kérem az urakat, vegyék ezt végre fontolóra, különösen most, mikor nemsokára szönyegre kerül egy igen fontos kérdésünk: a járdafoglalás ügye. Mutassuk meg végre, hogy közös érdekeink megvédésére egyesülni is tudunk.

Ezenkívül közeleg ismét a közszégi választások ideje. Régi baja a kávéiparnak, hogy a fővárosi tanácsban nincs eléggé képviselve. Szervezkedjenek az urak kerületenként, hívjanak össze értekezleteket és hassanak oda, hogy minél több arravaló szakértésünk jusson be, mert ezzel csak saját jól felfogott érdekeiket mozdítják elő.

Kívánom, hogy jó egészségben, az említett jó színben szálljanak síkra ez ügy érdekében, mert csak az e téren való győzelemben látom helyzetünk jobbrafordulását.

Az összetartásra üritem poharamat, Isten éltesse az urakat!

Zajos éljenzés és taps kísérte elnökünk nagyhatalú szavait, melynek lecsillapultával Weingruber Ignác reflektált az elnök beszédének némely részére, majd F. Kiss Lajos szerkesztő lelkes szavakban méltatta Német elnök 10 éven át szerzett hervedhatlan érdemeit, hangsúlyozván, hogy az új szabályrendelet több, iparunknak kedvező pontja az ő buzgó és fáradhatlan munkásságának és utánjárásainak eredménye.

A beszéd nagy hatást keltett, utána pedig a társaság elszólt. Nagyobb része Glázer Fülöp „Wekerle”-kávéházába vonult, hol Bokros Károly hathatós intézkedése folytán több üveg nemes „Talizán” tartotta fenn az éjfélig tartó jó hangulatot.

A kávészegédek karácsonyfájának alapjára az eszközölt gyűjtés 6 kor, 30 fillért eredményezett. Ezzel együtt az alap végösszege 573 kor, 46 fillérre emelkedett.

Elektrotechnikai ujdonságok a párisi világiállításon.

Irta: Tigermann Nándor.

A világiállításon a gépesarnok első emeletén, inkább látványosságnak a nagyközönség részére, van az illuzióterem, melyben tükrök és villamos izzólámpákkal a legmeglepőbb optikai csalódásokat mutatnak be naponta délután 2—5 óra közt s csak ugy tódul oda a közönség ezen érdekes „ingyenemutatványhoz.

Egy nyolczszög alakban épített teremben, melynek átmérete kb. 16 méter s magassága 8 méter, tükrökkel vannak a falak befedve a padlózatától a mennyezetig. A nyolcz sarok mindegyikén egy üvegoszlop áll, mely szintén felér a mennyezetig. A mennyezet maga már stílusban tartott s egészen bearyozott üvegdíszítésekkel van díszítve. A terembe belépve, maris meglepő a tükrök által szinte a végtelenig nyúló látszó terem számtalan üvegoszlopokkal és óriási kiterjedésű aranymennyeztekkel, amit az üvegen elrendezett 8 üvegfal le-tükröz. Mire a terem a megengedhető számú közönséggel megtelt, az ajtókat becsukják s teljes sötétség áll be. Egyszerre kigyulnak a 8 üvegoszlopban elrejtett izzólámpák s a hatás leírhatatlanul meglepő, ezer és ezer izzani látszó oszlopon nyugszik a terem mennyezete; alig mult el a közönség tetszés-zaja kigyulnak a mennyezet díszítéseiben elrejtett izzólámpák s a hatás még meglepőbb, imponansabb. Egy lángtengerbe látszik uszni az egész mennyezet végtelen távolságra, amerre csak néznek. Ezen említett mutatványok fehér izzólámpákkal történtek, most egyszerre kialsznak a fehér lángok s mindenféle vérvörös izzólámpák ezrei gyulnak ki, oly látszatot adva a teremnek, mintha minden égne benne. Egy pár percz múlva kialsznak a vörös lámpák s hirtelen zöld lámpák gyulnak ki, majd lilaszínű, kék és még sok mindenfélekép összeállított színes lámpákkal érnek el remek színhatást. Az oszlopokban is különféle színű lámpák vannak elrejtve s egyszer az oszlopok vörösek s a mennyezet kék, s megfordítva mindenképen szemképrázlatot nagyszerű látvány. Körülbelül 15 perczig tart a mutat-

vány, mire a közönség más ajtókon távozik, helyt adva a kint sorjára váró szorongó, tolongó tömegnek. Ezen különben igen egyszerű s nem is egészen új mutatványt azért irtam le, hogy rátereljem az érdeklődők figyelmét, mert a kirakatokban, kávéházak s hasonló helyeken, ahol a villamos világítással sok effektust, lehetőleg kevés költséggel, akarnak elérni, ilyen berendezés ügyesen elrendezve meglepő és imponans hatást csinál.

Párisban, a Boulevardokon esténként sokféle láthatni villamos izzólámpákból alkotott reklámfelirásokat égni. Majdnem minden nagyobb üzlet bír ily, a haz homlokzatán alkalmazott felírást, melyek egész éjjel égnek s már messziről feltűnő a czeg nevé, az akkor csak igazán élénk Boulevardok közönségének. Vannak olyan feliratok, melyek folyton égnek, továbbá olyanok, melyek váltakozva kigyulnak és elalszanak s végül olyanok, amelyeknél az irás fokozatosan betűről-betűre kigyul s ismét ily módon kialuszik. Új ninesen ezekben s Budapestben is van egy pár év óta (Londonban már 10 év előtt láttam ilyfajta reklámvilágítást), de új a betűk alakja, szélességi stílusban, üvegfürtökkel s virágokkal tarkítva más-más színben, izzóan. Impozáns s ugyaneasak reklámvilágítás az óriási kerék és az Eiffel-torony világítása. Mindkettő ezer és ezer izzólámpákkal van kirakva végétől-végig, s mesebe illő látvány, ha este ezen lámpák egyszerre mind kigyulnak. Az Eiffel-torony még külön a csueson alkalmazott forgórreflektorral emeli a hatást. Az óriási kerék esténként már messziről forogni látjuk, miután a kerék egész kerületén izzólámpák égnek. Az Eiffel-torony izzólámpái reczés új-üzst reflektorral bírnak (kb. 20 cm. átmérettel) s az izzan emeli a fényhatást. A kiállítás területén temérek a villamos reklámfelirat s oly este, amikor kivilágítás van (kétszer hetenkint), még a pavillonok homlokzatán is gyulnak ki a sok reklám- és díszítési világítások.

Kivilágítási estén pont 9 órakor kezdik sorrendben a mutatványokat. Először az Eiffel-torony s az óriási kerék lámpái kigyulnak, aztán a pavillonok homlokzatán végigrakott izzólámpák, aztán az „Allambra” palotán levő színes lámpák és szökőkutak és a tetőn elhelyezett bengáli fényfáklyák. Egy kis időre rá a villamos pavillon homlokzat-lámpái gyulnak ki, egy fényárba borítva a környeket, aztán a kupoláján levő nagy forgócsillag a 10,000 izzólámpával gyul ki, imponzáns látványt nyújtva a rajta álló nagy nemtő-alakkal, égő szövevényekkel a kezében.

Röviden utána a nagy színes szökőkút gyul ki s működésben marad zárásig, végül tűzjáték lesz rendezve a „Szaján” uszkáló, lampionokkal tele-rakott hajók s tutajokról. Több pavillon tornyából villamos reflektorok szórják a fényt mindenfelé, s fényoszorók közül kiválik a Schnickert & Co. czég által bemutatott óriási reflektor. Egy frank külön díjért meg lehet tekinteni a színes szökőkút villamos berendezését s meg is éri e pénz, mert érdekes látvány; bár a millenniumi kiállításunkon a Ganz és társa czég díjtalanul engedte megtekinteni az általa akkor ott bemutatott (s a párisított miben sem hátrányban levő) színes szökőkút villamos most már általánosan ismert berendezéseit. A drágakövek esinos kis pavillonja összes oszlopai és lépcsői színes üvegből vannak s este a beműk elrejtett izzólámpák igen szépen világítják ki az egészet, ugy hogy azt a benyomást kelti, mintha az egész dragakövekből lenne összerakva. Az egész kivilágítás összefoglalva oly tündéri látvány, amelyet egyszer látva, nem igen lehet elfeledni s a kiállítás bezárása után nem lesz egyhamar látható.

Rendeletek.

Alig hisszük, hogy volna még a világon egy állam is, melynek polgárai ellen annyí mindenféle rendeletet bocsátanának ki az „illetékek” hatóságok. Nines ugyszólván nap, melyen egy-egy újabb rendelet ne latna napvilágot a fővárosban vagy a vidéken. Ha az állampolgár komolyan venné e rendeletekkel, akkor már egyetlen egy lépést sem tehetne lakásáról, mert lépten-nyomon egy vagy más rendeleti 8-ba ütköznék. Az erdőn tudvalevőleg sűrűn terem a gomba. Ehető és bolondgomba vegyesen. Úgy sűrűn azonban még sem terem e nagyobbára gyomorgöröseskét előidéző növény, mint a rendelet. A kettő között csak az a különbség, hogy a gomba sok válfaja ehető, de a rendeletek legtöbbjét magyar gyomor nem bírja megemészteni.

A rendeletek gyártása terén azonban egy város sem éri utól Budapestet, ahol a rendőrség, az előjáróság, a miniszteriumok és még egy esomó más hatóság naphosszat egyebet sem tesz, mint rendeleteket bocsát ki és bocsantja velük a polgárságot.

Métermázsaszámra fogy a papiros, mig egy-egy diszrelelet megszületik, megmozdul az egész hivatalos apparatus, a fogalmazó ur, a tanácsos ur, a titkár és a többi urak a hivatalos órákon belül jobb ügyhöz méltó buzgalommal török becses fejüket a legújabb rendeleten, mely végre „elfogadtatik, aláírattik és kibocsattatik”.

Mikor aztán már „kibocsátattak”, ember legyen

a talpán, aki a remek curiális stylen megkomponált szözagyvalékon, mely pro forma szakaszokba van szedve, el tud igazodni.

Kezdve régi törvényeink szövegén, egész a legparányibb főkapitányi rendeletig, valamennyi hivatalos »kiadmány« csak úgy dobálózik a legérthetlenebb mondat szerkezetekkel. Elhez járul még az is, hogy a hivatalos magyar nyelv a bíróságok és egyéb hatóságok »kezelésében« minden egyéb, csak magyar nem. A hatósági jegyzőkönyveket olyan stílusban veszik fel a bírúk és egyéb állami urak, melyet egyszerű magyar éjszárás képtelen megérteni.

Furcsát gondolhat magában a vidéki parasztember, mikor ilyenforma végzést kézbesít neki a járásbíróság:

»Értesítették alperes, hogy a kiküldött által foganatositott kielégítési végrehajtás során felvett jegyzőkönyv beterjesztett, a végrehajtás jóváhagyatlik, a költségek ennyi- és ennyiben megállapítatnak, miről felperes értesítetni, az iratok pedig irattárba tétetni rendeltetnek.«

És ilyen vagy ehhez hasonló az egész magyar hivatalos nyelv is, tehát a rendeletek nyelve is.

Már most ha tekintetbe vesszük, hogy különösen a fővárosi polgár minden mozdulatát rendelet korlátozza, ne csodálkozzunk azon, hogy oly sok a bírságolás, előlött hiába is boszankodunk, nem segíthetünk rajta, mivel az a legfőbb oka, hogy azok, akiknek a rendelet szól, egyszerűen nem értik meg, hogy ez vagy az a hatóság mit akar tőlük.

Nagyon czélszerű volna, ha minden új rendelet mellé magyar fordítást csatolnának a mélyen tisztelt hatóságok, ha azt akarják, hogy rendeletük ne legyen falra hányt borsó.

De még a szöveget — nagy kinnal bár — mégis megemésztené a magyar gyomor, ha a rendeletek terén nem uralkodnék valami rettenetes rendellenesség. Sok olyan rendelet van, mely homlok-egyenest ellenkezik egymással, úgy hogy az ember a legjobb akarat mellett sem tudja, melyiknek kell engedelmesskednie. Ezt különösen mi vendéglősök tudjuk leginkább, kiknek nyomorúságos egzisztenciáját annyi mindenféle törvény és szabály-rendelet szorítja béklyóba, hogy az már igazán hallatlan.

Törvény, pénzügyminiszteri rendelet, belügyminiszteri, főkapitányi, pénzügyigazgatósági, előjárósági és tanácsi rendeletek csak úgy hemzsegenek irarunk terén, válogathatunk benne mint a tót a vadkörteben. Azaz hogy nem válogathatunk, mert jaj nekünk, ha egyikkel vagy másikkal tudunkon kívül ellenkezésbe kerülünk. Jön a rendőr, jegyzőkönyvet vesz fel — fizetünk. Jön a fináncz, — fizetünk. A vége mindennek az, hogy fizetünk! Fizetünk azért, mert mi is csak emberi lények vagyunk, kik képtelenek vagyunk valamennyi rendeletet fejben tartani. Ha kívülről tanulok meg az összes érvényben levő rendeleteket, ahhoz 5—6 év kevés volna, emellett egyébre se ernék rá, mint magolni. Ebből pedig már régen kinőtünk.

A legujabb főkapitányi rendelet is olyan, melyet megérteni nem könnyű. (Legközelebb foglalkozunk majd vele.)

Mi a legbiztosabb eredménye minden rendeletnek? Az, hogy az ember borzad, ha rá gondol és napi imájába okvellenül beleszövi ezt a forró óhaját: »Uram! Szabadíts meg a gonosztól és a — rendeletektől!«

Torcsador.

A kártya-szenvedély.

Ritka ember az, aki nem kártyázik. Kártyáznak öregek és fiatalok, bének és süketek, vakok és sánták, szóval minden rendű és rangu, uri és nem uri népség. Némelyik kártyázik mulatságból és szórakozásból pénz nélkül babra vagy kukoriczára; ami elég kellemes lehet, ha az embernek valamelyik szép asszony a partnere, bár ilyenkor az ember esze is fel van téve a kártya-lapra; mások pedig kártyáznak azért, hogy nyerészkedjenek, hogy zsebrevágják a kártyán nyert pénzt és abból éljék világukat.

Ez utóbbiaknak a kártyázás élvezetet csak annyiban szerez, a mennyiben a pénz, mint teher, elég kellemes arra nézve, aki azt zsebében hurezolja. Azt a kártyázást értem, amelynek első és utolsó czélja a nyerészkedés, fészke, székhelye kávéházak és clubbok játéktérmei. Sápadt arca, vad tekintetű, izgó-mozgó alakok ezek a játszó, kik nem ritkán 24—48 órát ülnek egyfolytában a játékszaloknál. Táplálékuk a füsttel sűrített levegő, mely nélkül ez a világ az ő számukra csak hitvány siralomvölgy volna. Kezükben remeg a kártya, minden mozdulatukról leolvasható, hogy e kísértetszerű alakok lázas betegeket, kiknek vöröt a játékszenvedély forralja. Némán ülnek egymás mellett s csak akkor hallik egy-egy szavuk, ha bemozdják a terezet, quartot, kontrát, rekontrát, subkontrát, superkontrát, besszert, rebesszert. Néha nehéz sóhajok röpködnek a szobában, ami a balszerencsével szemben tehetetlenül álló játszóknak keserves panaszja. De nem tágít, nem hagyja abba a játékot, hanem várja türelmetlenül a revancheot. A fődolog, hogy pénze legyen, melylyel a »pechete« kibővíthesse. Persze megeskik, hogy a kártya akkor fordul, midőn ott ül pénzből kifosztva. De még ilyenkor sem esik kétségbe. Leteszi

a kártyát s ellenfelétől egy pillanatnyi türelmet kérve, bevánszorog a telefonszobába;

— Halló! központ? Kérem a Pesti Kereskedelmi Bankot!

— Halló! Kereskedelmi Bank.
— Itt Maecenás Kóbi.
— Mi tetszik?
— Kérek ezer forintot. Biztos fedezet: négy ász van kezemben.

Ez a kifejezés azt jelenti, hogy »ferblie« mellett ül az ipse, mely a szolid kaláber, az elmés tarokk, a komisz huszonegyes és az ájtatos máriás mellett a legkedveltebb nemzeti kártyajáték, bár rendszerileg szigorúan tiltva van; ez a többiek tulajdonságait »csöndes« harmoniával mind magában egyesíti, kielégítve a hiúságot, a pszichológiát, a pénzvágyat és a szórakozás nemes ösztönét egyszerre, csak a kielégíthetetlen szenvedélyt nem.

Hjaj a kártya-szenvedélyről és annak következményeiről köteteket lehetne összeírni. Hogy mennyi vér, mennyi köny, mennyi átok és mennyi boldogtalanság fűződik hozzá, az mind más lapra tartozik! A kártya-szenvedély elfoglaltá teszi az embert embertársával szemben és ez számtalan hibának, vétéknek, hünnök a forrása, de egyszersmind a komikum legszélsebb határáig terjedő neveltségének is a kútfeje. Az még csekély dolog, hogy a kártya-szenvedély lázában kipirult és ziháló emberek a legteljesebb sértéseket vágják egymás fejébe és a mint tudva van, a Nemzeti színház egy derék művésze kártyázás közben mindenkinek díjtalanul osztogatja ki a »marha« titulust; valamint az is gyakorta előforduló eset, hogy a sértések gyakorta a tetlegesség legvakmerőbb inzultsaivá fajulnak, melyeknek legutolsó stácziója a büntető járásbírság. Bizony a krónikák nem egy szép lapja mesél nekünk andalító és derék históriákat a szenvedélytől elvakult emberek viselt dolgairól.

Ez még csak hagyján, aki játszik; de a kibez, ki »órák hosszán át mozczanást se téve« bálul a kártyázók kezében forgó festett lapokra, a kiben a néma szenvedély a legmagasabb fokig tüzei fel a szenvedély lángjait. Jellemzészül elég a következő apróság: Egy hordárt a rendőrségre vittek be, mert bezuutta öklével a kávéház üvegtábláját. Arra a kérdésre, hogy miért tette ezt, egyszerűen azt felelte:

— Mert nem nézhettem nyugodtan, hogy az az ostoba Rachmonesz Tóni zöldet játszott ki a makk helyett!

Ime ilyen cselekedetekre képes valakit ragadni a kártya-szenvedély!

V. B.

A főzélék történetéhez.

Már a bibliában szó van az Ezsau leneséjéről, mely azonban nem egyedüli adat a lenesének a régebbi korban való létezéséről. Miként az emberiség, a lenese is a Himalaja tövéből eredt; miként a hagymafajok is. Mint említik, a vérengző Nero is napokon át hagymát evett, hogy hangját erősítse és ezért »parropifagus« hagymafaló nevet kapott. A Phárások idején nagyban művelték a hagymát és mint gyomorszeri étel a foghagyma általánosan elismertett. A zsidók az egyiptomi rabságban, katonák, matrózok, a régi rómaiak és görögök munkásai foghagymát ettek, ha a hőség és a munka kimerítette őket. Elphinstone, az indusok híres történetírója említi, hogy a sivatag lakói is, hogy a forró szélről kevesebbet szenvedjenek, foghagymával dörzsölik be ajkaikat és orrukat. A vörös hagyma 2000 évvel Kr. sz. előtt az egyiptomiaknál tisztelet tárgya volt. Ez is Indiából jött. Az ugorka szintén China, Perzsiában otthonos. Tiberius császár nyáron és télen egyaránt bőven élt vele. Az egyiptomiak italt készítettek belőle. A tökfajokat is természetiek Ázsiában. Az angol partokon vadon termő spárgát Plajó és Aristophanes kedvenc étellé tartották. Az orosz síkságokon olyan sok terem, hogy a barmok legelik le. A spenót szintén arab növény, melyet az arabok hoztak be Spanyolországba. Igen sokra becsülték a régi egyiptomiak, a görögök és a rómaiak a petrezselymet és az endivia salátát. A dinnye Dél-Ázsiából származik és már a egyiptomiak, görögök és rómaiak termelték. Columbus vitte ezt be Amerikába. A görög dinnyének Afrika a hazája, a kelkáposztát Görögország. Cincinatus meghonosította Rómában. A kelvirág hazája Cyprus. A Chinából származó reketek már régi idő óta természetiek Európában. Chinából jött be a rhebarbara is a 14-ik században Európában. A bab (paszuly) hazája Egyiptom és Kelet-India, a borsóé egész Ázsia, már ősidők óta otthonosak azonban Európában is. A svájci ősipitekezésnél már a bronz-korszakból találtak borsót. A zeller valamikor közönséges fü volt Nagy Britániában. A káposzta, melyet nagyon kedveltek a rómaiak megborsozva, pászternák, czikória, articsóka, sárgarépa és vörös répa, mindannyi-nak Dél-Európa az otthona és ősidőktől természetik ott és valamint számtalan más zöldségfajta is. Számos növényfajtaival ajándékozott meg Amerika is. Legnevezetesebb ezek között a kelvirág, mely nemcsak nagyon széles körben terjedt el, de mindenütt szerető otthonra is talált.

Élelmiszerek hamisítása a régi időkben.

Általános az a hiedelem, hogy az élelmiszerek hamisítása a modern kor vívmánya. Ez téves. Annyi minden-esetre igaz, hogy a chemia tökéletessége az élelmi-

Saját készítmény.

Kivonat ruha-áruházam árjegyzékéből.

Különösen figyelembe ajánlom, hogy a ruhák legnagyobb része honi gyártmány és tiszta gyapjuszövetekből készül.

Férfi-öltönyök	frt 12, 14, 16, 18 és felj.
Férfi-felöltő	» 12, 14, 16, 18 »
Loden v. teveszőr-havelok	» 8, 10, 12, 14 »
Nadrágok	» 4, 5, 6, 7, 8 »
Piqué mellény	» 2,50, 3, 4, 5 »
Divat-szőv mellény	» 4, 5, 6, 7 »
Bársony mellény	» 5, 6, 7, 8 »

Vidéki megrendeléseknél a kabátoknál mellbőség és a nadrágnak belső hossza kitüntetendő.

Lukács Gyula,

ezelött: Krausz Lipót és fia,
IV. ker., Kossuth Lajos-utca 18. szám,
az »Udvari kávéház« mellett.

Alapítottatott 1864.

DORN FRIGYES

rézműves

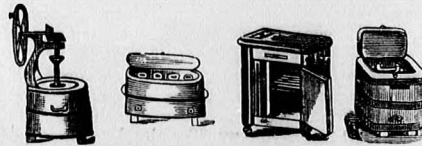
Budapest, VII., Rombach-utca 8.

Ajánlja magát vendéglők és kávéházak

konyha-berendezésére,

réz- és vas-edények czinezésére, és minden e szakmába vágó munkák elkészítésére.

Javítások pontosan eszközöltetnek.

GINDERT ISTVÁN

jegszekrény, hűtő- és fagyasztó-készülékek, puhafa butor, konyha és háztartási eszközök gyára
Budapest, VI., Klapka-u. 5
Raktár:
VI, Teréz-körút 8.

szerek hamisítását is a tükely egy előbb nem is sejtett fokára emelte, de ezen ipar azért a »régí, jó időkbene nem volt ismeretlen. A borhamisítás például az ókorban igen gyakori és meglehetősen magas tökélyen állott. Rómában annyira el volt terjedve a borhamisítás, hogy többször rendeletek kibocsátására és szigorú büntetésekre adott alkalmat — persze eredmény nélkül. Az akkori borkároók egyik főtevékenysége az volt, hogy savanyú boroknak enyhébb, édesebb ízt adhassanak, és mivel észrevették, hogy ólom belekeverése által az igen könnyen elérhető, hát ólomot tettek a borba. Még az sem furdalta lelkiismeretüket, hogy tudták, hogy az ólom az emberi testnek erős mérég. Hogy ezt tényleg tudták, bizonyítja az is, hogy a vízvezetékki csöveknél az ólom használata meg volt tiltva, mert ez által a víz egészségtelenné válik. — Aránylag ártatlanabb volt a gipsznek, hogy ezáltal erősebb aromát kapjanak. — Mindezekből látható tehát, hogy már a klasszikai ókorban is nagyon komplikált volt a boripar.

A jövődő konyhája.

Hova-tovább amugy is légnemű testekké finomodunk mi, emberek. Ugyan, hogy paradox küssé ez a monds, de megbecsülhető tulzás a tények szambavétele után. Hiszen szemmel látható, hogy fordulunk el egyre inkább inkább a természetől, amely pedig ósanánk s amelynek lényegéből szakadunk ki mi is. Hogy vonulunk a természetektől barlangokból fűtött szobákba, hogyan pótoljuk a nap fényét a villamosságával; hogyan alakítjuk át mesterséggel a tájak képét. Száz meg száz ilyen aprólékos eltérés összevéve órán ott áll a századok végének embere: ember, a kinek alig közös valamije az őstermészettel, amely pedig életet adott neki.

És ezt azután az ember fejlődésének nevezik. Jó, fogadjuk el ezt az elnevezést és konstatáljuk egyben, hogy ez a fejlődés nem egyoldalú. Nem bizony. Az ember életének minden mozzanatára kiterjeszkedik. És ha a XIX. század módos embere bundát űlt, akkor ugyanez az ember elesavarja ám az orrát, ha hagyományt űlt meg azt. Az őseimbereknek minő lehetett az életmódjuk, az voltaképp a ma szegényein látszik csak meg. Azok szintén hagyományval élhettek, szintén elragódhattak a szalonba heján csak egy, mint ma.

Mai napság a legszegényebb és a leggazdagabb osztály étkézés módjának között az étkézés módok rendkívül változatos fokozata túlti ki.

Az ember megebédelhet ma a város egyik előkelő utcájában olyan nagyrúri módon, hogy 20 forintja is rámege az ebédre Holnap azonban, ha fogytán pénze, vagy megszállotta a takarékoskossá, megebédelhet ugyanabban az utcában, tán 50—60 lépésnyivel odább a tegnapi vendéglőtől, akár 1 frton is. Még pedig olyan-képen, hogy elmondhatja: az ebéd kitűnő volt. Kitűnő az étel, tiszta a teríték, udvarias a kiszolgálás. Sőt a mi ezt az utóbbit illeti, az olcsó vendéglő pinczéje csak oly mély alázattal tárja fel az ember előtt az ajtót, miután felszolgált volna rá kabátját, mint a drága vendéglő, aki pedig akkora borralvót kapott, hogy abból két ebédet is végig lehetne enni az olcsóbb foga-

dóban. Ugyan bizonyos, hogy első nap nyoleczfogásos volt az ebédünk, bordeauxi veres a borunk, meg francia pezsgő az italunk, ánde a káposztás sertés-karaj, meg a mi véle járulékos, a pohár olcsóbbfajta bor, azért a maga nemében csak olyan jó, hogy ne mondjuk, kitűnő volt, mint a huszforintos ebéd fogásai.

Nincs az a város a föld kerekén, a melynek vendéglőiben az ember egyazon nap a legelőtőbb summákat el ne költethet. Mi okozza az árák eltérését? Egyrészt, hogy a drága vendéglőben ritka ételeket eszik az ember, másrészt pedig, hogy ugyanott kevesebb vendég számára főznek. Az szent bizonyos, hogy sem az ételek tápláló ereje, sem az izletesség nem okozza az árák különbözőségeit. A pezsgő kitűnő ital, de kitűnő ital, kivált a maga idején és kivált német gyomornak, a sör is. Még ha a filozófus szemével vizsgáljuk is a kettő hatását, tagadhatatlan, hogy feltéve, ha a személyi diszpozitíva egyazonosak, az élvezet, a kéjérzet annyira azonos, hogy az a nagy árkülönbözet még sem éri meg. A drága étel elfogyasztására bizonyos fokú fizikai gyöngöcség tájta az embert. Erősen ösztökél a húságunk arra, hogy olyat együnk, a mi nálunk vagy egyáltalán nem, vagy legelőbb bizonyos évszakokban terem csak meg. Hogy ananászt együnk Kamesztókban és talán — izlandi zuzmót például Messzinában.

Ám a húságunk ez az ingerlő ösztöne mindegyre gyengül majd, hogy teknikai dolgokban percéről-percetre haladunk. Hiszen hova tűnt már mai nap és az az idő, mikor a nagyfejű udvari emberek kétségbeesetten vakarták nap-éjjel tarkójukat, mert a fejedelm urorsa kínai teát rendelt a beteg fejedelemnek gyógyszerül. A mikor eltartott másfél esztendő, míg királyi udvarok közvetítésével megtudta szerezni a követésig a teát. Napról-napra tűnik a távoltság földünk piezi golyóbisáról s így van az, hogy alig van már mostanság olyan távol eső ország terménye, a mit aránylag rövid idő alatt a kényes inyü megrendelőnek föl ne lehetne tálnai.

Ha tehát meggondoljuk, hogy az emberek — már a civilizáltabbak — a föld minden pontján körülbelül ugyanazt eszik, önkénytelen villan fel bennünk a gondolat, hogy a jövődő gasztronómiai problémája meg van oldva, a következő századok konyhája teljesen egyforma lesz. És ez azután megszünteti az árák különbözőségeit is. Immár hiába akar majd a gazdag ember valami különöset enni, épen csak azért, mivel az különös, az rága. Akkorára már nem lesz semmi étel s m különös és akár tetszik a gazdagnak, akár nem, épen olyan keveset kell majd fizetnie azért a különös valamiért — a mi már nem is különös — mint a szegény embernek. És olcsó lesz ilyenformán minden étel, mert az emberek egyazon ételeket evén, lehetséges immár a nagyban való főzés. Ettől mostanában borzad ugyan még az emberiség x felső rése és inkább jár az olyan vendéglőbe, a hol az étel valami saját külön zamatosan tudják elkészíteni. De hát ez a saját külön zamatos olyan lényegtelen valami, hogy ezt az egyes tökéleteselő nagyban való főzéssel is meg lehet majd adni idő múltán az ételnek.

Bellamy egyik művében a jövődő századok konyhájára is kiterjeszti figyelmét. Megírja, hogy megszűnik a XX. század után a háztartások külön-külön való főzés, elenpen kezdetét veszi közös konyha. Amikor is sok száz kéz, sok ezer kéznek aprólékos munkáját végzi majd a munkafelosztás elvének alapján. Nem olyan utóbia-szerű ez a gondolat! Meggondolni való; a főzés kínzó munkája alól hány egyéb feladatra termett kéz és fő szabadul fel és hány háziasszony szentelheti életét és teljes erejét egyéb célokra, melyek amannál mégis fontosabbak. Már tudniillik a főzésnél. Mert tán csak megtetszik engedni, hogy például a gyermekek

nevelése fontosabb feladat a főzésnél, ha ez az utóbbi mások munkájával pótolható.

És szolgálataba szegődik azután az ilyen közös konyhának az egész természettudomány, a maga nagy vívmányaival. Kiaknazzák a természet egész tápláló erejét és kezdetét veszi az ételeknek olyan preparálása, a melynek révén csakugyan épen azssá sülyed majd le a főzés, helyesebben: az étkézés, ami lényegileg: állati szükség. És marad majd idő egyébre.

A jövődő konyhája hát ilyen lesz. Alkalmazkodik majd mindenben az emberhez, a mihez képest azután sokkal természetesebb alapot is nyer.

A bor fejlődése.

A bort úgy kell tekintenünk, mintha élő lény volna, mely születik, él és elpusztul Forrongásban jön létre, az utóerjedés az iskolaideje és ezután éri el azokat a kiválóságokat, miket az ember férfikorában élér.

Vannak borok, melyek igen gyorsan, viszont vannak olyanok, melyek feltűnő lassan haladnak át a különböző kor fokozatain, hogy a legelőbbes fokot elérjék. Sokféle factor, ugy természetesen, mint mesterséges, befolyásolja a bor fejlődését. Így pl. melegebb vidéken a bor hamarabb válik élvezhetővé és gyorsabban érik, mint hideg helyen, hol ez sokkal később következik be.

Európa déli részén a bor már élvezhető egy vagy két hónappal a szüret után, míg éjszakon csak tavasszal, esetleg egy vagy több év múlva. Ilyen az eset a közönséges borok tekintetében.

A finomabb minőségű üveg- és esemegeborok legalább két évi pincézést kívánnak meg. Némely bort meg kell szűrni mindjárt az első évben, mert csak ekkor vannak kellemes tulajdonságai. Nem tartósak és bár gondos ápolás mellett átélük a nyarat, de hosszabb idő alatt elveszik üdőségüket és kellemetlenné válnak. Mások viszont két-három év alatt fejleszthetik ki csak jó tulajdonságaikat és csak ha e meghatározott időt túlhaladták, vesztik el kellemüket. Végül vannak olyan borok, melyek csak három év után, még pedig az üvegben érik el fejlődésük tetőpontját. De ezek között is vannak olyanok, melyek egyrészt két-három, mások pedig tíz-tizenöt év után fejlődnek ki tökéletesen.

Általában mondhatjuk azonban, hogy az üvegborok közül a vörösek négytől husz évig, a fehérek a harminczadik évig jutnak teljes kifejlődésre. A borok, melyek túlélik ezen kort, kivéve az alkohol-dus esemegeborokat, csak régiségi, de nem igazi értékkel bírnak. A száz évesig terjedő borok csak mumiák, melyekről tudjuk, hogy valamikor husz volt rajtuk, de most csak száraz bőr.

Az éghajlat, szőlőminőség, kezelése a szőlőnek és bornak egyképen befolyásolja a borok hamarabb vagy későbbi kiképződését. Hideg pincze és léghuzam mellett eltartható a bor évekig az újbor jellegző sajátjaival. Meleg pinczében, elzárt helyen a bor jobban öregszik. Ha tehát hamar akarjuk a bort megérlelni, akkor ne tegyük hideg pinczébe tegyük vékony hordóba és fejsük le több ízben nehogy megzavarodjék.

Általános tartási időt nem határozhatunk meg, mert ez, a különféle boroknak, a helyi viszonyok sokfélesége szerint is változik.

Észrevételeket azonban tehetünk, melyekről meg tudhatjuk, hogy a bor elérte-e már fejlődése legmagasabb fokát avagy nem? Az oly borokat, melyek mindjárt forgalomba jönnek, ritkábban keresik és nem is kívánható erősebb fejlődésük. Ha tehát az ilyen borban több a gyümölcs-cukor

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételük, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**VII. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főel-árusítóknak elárusítását végezték kiadattak.

Az I. osztály huzása 1900. november hó 15. és 16-án tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi ellen-őrző hatóság** és királyi közigazgató jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1900. évi október hó 14-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Huzay.

Osztálysorsjegyek

$\frac{1}{1} = 12$ kor., $\frac{1}{2} = 6$ kor.

$\frac{1}{4} = 3$ > $\frac{1}{8} = 1.50$ kor.

„Mercur” BANK- és VÁLTÓÜZLET
részvénytársaság

! Tévedés elkerülése végett
! pontos címzést kérünk

! Csak Budapest, IV., Váci-utca 37. sz. (a bank saját házában).

és lefejtés után kevésbé zavaros, valamint ize kellemes, úgy a bor már elég érett.

Az olyan bor, mely egy éven túl érik, csak a második tavaszra kapja meg kellő zamatját és kellemes ízet és akkor éri el fejlődése kellő fokát.

Az üvegebe szánt borok nem a második, de a harmadik év elején érnek meg Általános szabályt itt sem lehet felállítani. Csak azok, kik több éven át gyakorlatilag foglalkoztak ezzel, képesek az időt felismerni, mikor a bor fejtésére teltpontját elérte, vagy mint közönségesen mondják, üvegebe-értelt (flaschenreif) lesz és üvegebe kell tenni, ha nem akarjuk, hogy elveszítse jó tulajdonságait.

Minden esetben azonban a bornak teljesen ki kell fornia és levegős helyen állnia. Ha bármily csekély mennyiségben is ezukor van a borban, úgy az a levegővel való érintkezés és magasabb hőmérsék mellett újabb forrásnak, illetve utóerjedésnek van kitéve. Ha feloldatlan fehérje-anyagok vannak a borban, úgy ezek okozzák a bor zavarosságát, de újabb lefejtéssel elárválíthatók, valamint a levegővel való érintkezés útján. A fődolgoz az, hogy a lefejtés után a bor száraz legyen. Ha ez eset áll be, bátran állíthatjuk, különösen a gyöngyebb boroknak, hogy fejlődéseltpontját elérte. Finomabb bort azonban hosszabb ideig a hordóban kell tartani, hogy el ne veszítse zamatjának és ízének azt a kiváló sajátosságát, mely a jó bort késő öregségében is kitünteti és jellemzi.

Maróczy és Lasker Prágában.

A „Prágai Német Sakk-Klub” vendégül hívta Maróczyt és Laskert. A világ két első mestere el is fogadta a meghívást s miután bécsi szereplését befejezte, szombaton, folyó hó 6-án Prágába jött. Az arútozása nagyterme volt a sakkmutatványok színhelyéül berendezve. Elénk világ volt ott vasárnap egész délután. Nagy asztal-állítottak fel patkóalakra, melyen nem kevesebb, mint 28 sakkista állította fel tábláját, hogy Laskerrel mérkőzzenek. Mind arra voltak kíváncsiak, hogy ugyan mire is mennek a nagy mesterrel, kinek eddigi játszmáit nagy kitartással már előzőleg tanulmányozták.

Nagy száma volt az érdekes mutatványban gyönyörködő közönségnek is, no meg a s kibicéknek is, akik egyes játszókat jóakaratu figyelmeztetéssel és tanácsokkal látták el, anélkül, hogy ez ellen a mesterek óvatát emeltek volna. Lasker a patkóalaku asztal belső részén járt táblától táblához és megtette lépését; átlag minden ellenfelének 28-szor annyi gondolkozási ideje volt, mint neki.

Lasker természetesen valamennyi játszmában világos figurákkal játszott Tizenöt játszmát középselel, hatot spanyol, kettőt olasz, egyet szicíliai módra és négyet szabálytalanul kezdett meg. A sakkelőadás délután négy órakor kezdődött és egy negyedóra szünettel közel fél tízig tartott. A 28 közül 22 játszmát nyert meg, négy remis lett, kettőt pedig Wessely és Prochaska ellenében elvesztett.

Ugyanabban a teremben tartotta Maróczy Géza is előadását a vakjátékban. Érdekes arca és szimpatikus megjelenése még talán nagyobb érdeklődést keltett, mint Lasker. Háttal a játékosok felé fordulva, egy ablakon át az utczára nézett és így játszott öt partit egyszerre. A játszmákat Porges mester vezette, ki már évek óta nem vesz részt nyilvános versenyeken; ő mondta be hangos szóval Maróczynak ellenfeleit egyes lépéseit és ugyancsak ő tette meg a sakkablakban a magyar mester által diktált lépéseket. A játék itt is gyorsan folyt; Maróczynek hamarabb volt nyert játszmája, mint Laskernek. Az öt partiból nyert négyet, egy pedig dr. Jung ellenében való remis lett.

Mikor mutatványával készen lett, még elég ideje volt arra, hogy átvége Lasker partijainak egy részét. Lasker nyugodt lelkiismerettel rábízhatta a munkát: Maróczy megnyerte valamennyit.

Az előadás fényes sikere tehát csak megerősítette a mesterek világhírét, de egyszersmind becsületükre válik a prágai játékosoknak is.

A klubtagok még sokáig maradtak együtt, kedélyesen társaloga a mesterekkel, akik innen Hamburgon át Londonba, majd Amerikába mennek. Lasker különben Amerikában szándékozik telepedni, ha valamely egyetemen elnyeri a matematikai tanszéket.

Új kávéház. A székesfőváros kávéházainak száma ismét szaporodni fog egygyel. A legújabb kávéházat Leitner Henrik, a „Folies Caprice” jóhírnevű tulajdonosa rendezi be a Révai-utca 18. számú ház első emeletén. A kávéház még nem kész, megnyitása e hó végén lesz. Megemlítjük e helyen, hogy Leitner igazán vallakozó szellemű férfiú, mert Ős Budaváry is az ő tulajdona most már. Ha vállalatát siker fogja koronázni, ami a mostani nehéz viszonyok között kérdéses, annak mindenki szívből fog örülni, aki csak a Révai-utcai mulató derék és közbeesülésben álló tulajdonosait ismeri.

A **Budapesti Kávés-ipartársulat** pártoló tagjainak sorába újabbán Piatnik Nándor ur lépett be évi 50 korona tagsági díjjal. A segélyalap

gyarapítása érdekében a legközelebbi napokban erős mozgalom indul meg, melynek részleteit most állapítja meg az elnökség.

Strasser Gyula úr, volt temesvári szállodás és kávé, folyó hó 15-én átveszi az Andrássy-út 45. szám alatt lévő különleges »Japan«-kávéházat. Strasser úrnak már eddig is jó hírneve van szakmánk terén, s így azt hisszük, hogy ezen újabb üzletével is szerencsét fog csinálni.

Weisz Gyula úr, a »Japan«-kávéház eddig volt tulajdonosa, f. hó 15-én átveszi a nádor-utczában lévő »Frohner«-szállodát. Azt hisszük, hogy nem tulunk, ha azt állítjuk, hogy Weisz úr azon férfiú, aki ezen szállodát ismét azon színvonalra fogja emelni, amelyen azelőtt állott. Különben is Weisz úr a nádor-utca és környékén már nem újonez.

Löwinger József úr nemrég átvette a király-utczában lévő »Török császár«-kávéházat. Sok szerencsét kívánunk neki ezen újabb üzletéhez.

Králik úr, aki Budapesten mint kávé általános jó hírnévű örvend, megvette a Wessely-utczában lévő »Magyar színház«-kávéházat. Sok szerencsét, általános jó üzletmenetet kívánunk Králik úrnak.

A **zenész cigányokra** mostanában rossz világ jár. Alig hogy Zöldy Marci, a volt honvédfőhadnagy produkálni kezdte művészetét, máris akadt egy másik ur, aki hasonlóan állt be egy másik cigánybandába. Ha a példa még több követőre is akad, sok cigány csapja majd le a hegedűt és megy vissza vályogot vetni, ahonnan jött. Arra különben még eddigelé nem volt eset, hogy kávéházi ajtóban rendőr tartotta volna vissza a betetőülő közönséget. **Wasser mann ur,** az »Enke« tulajdonosa az első, kinek kávéházában »Marci« cigány működése folytán de facto anyai hely sem sok estén át, hogy egy gombostűt sem lehetett volna elejteni. Így tehát rendőrt kellett a bejáráshoz állítani.

Gombamódra terjednek Budapesten, különösen az utóbbi időben, a germanizáló zengerájok, melyekben festett képű kiszolgált markótanysnók és elcsapott fotográfus-legények mulattatják »művészetükkel« a 10 krajczáros publikumot. Vajjon mikor recesent már valahára ezek közé a hatóság emberei? Régen rászólgálnak.

Londoni pincézerek gyűlése. Londonból írják: A Trafalgar Squareen a minap a londoni pincézerek nagy gyűlést tartottak. A gyűlés határozatai azért érdekesek, mert a pincézerek tekintetében majdnem egész Európában hasonló állapotok vannak, mint a melyek megszüntetését a londoni pincézerek követelik. Tom Maun, az elnök, aki egy vendéglő tulajdonosa, kifejtette, hogy a pincézereknek is, mint a többi munkásoknak, joguk van arra, hogy megfelelő bért kapjanak. E helyett a vendégtől kapja bérét, még pedig lealázó módon borralaló alakjában. Ehhez hozzájárul, hogy a pincézerek sokszor még fizetnie kell munkaadójának azért, hogy nála szolgálhasson. Vannak Londonban pincézerek, a kik a vendéglősnek vagy szállótulajdonosnak négy-öt shillinget fizetnek egy napra. Maun beszéde után a londoni pincézerek szövetségének elnöke határozati javaslatot nyújtott be, melyet el is fogadtak. Elhatározták, hogy a grófsági tanácsot meg fogják kérni, hogy a vendéglő- és szállótulajdonosoktól követelje be a pincézereknek és pincézernőknek fizetett bérletszámát. Azoknak a vendéglősöknek, a kik nem fizetnek megfelelő bért és kihasználják a pincézerek munkáidejét, a grófsági tanács ne adjon konzessziót. Magyaránvaló szolgáljon az, hogy a konzessziókat evenkint adják ki az illető iparhatóság nyilvános ülésén s a pincézerek most azt akarják elérni, hogy a konzessziók megadásánál legyenek tekintettel a pincézerek érdekeire is.

Egy ipari szakiró halála. Jámbor Gyula, a »Magyar Gépipar« felelős szerkesztője, szeptember 19-én, hosszas szenvedés után elhunyt. Az ipari szakirodalom tevékeny munkása volt, aki sok buzgalommal szerkesztette az Országos Gépészegetestület hivatalos lapját.

A **hossznap.** Folyó hó 3-án volt a zsidóság legnagyobb ünnepe, a hossznap. Egész Budapesten megállított ez ünnep hatása, mely abban nyilvánult, hogy a legforgalmasabb utvonalak egész napon át teljesen ki voltak halva. A boltok 9. része zárva, az utczákon esend, mert a kereskedelem és ipar legzárhatóbb része ünnepelt és egész napját a templomban töltötte. Ilyenkor látszik csak meg, hogy mily nagy szepe, epe van nálunk Mózes követőinek, a józan ész ilyenkor itélheti meg legalaposabban, minő óriási veszteség volna az egész házra, ha a zsidóság egyszerre csak megunná az ellene újabb időkben lelkiismeretlen heccz-kápiának által indított hajszát és kíváncsiorolna. Szamárság valakit azért üldözni, mert másképp imádjá istenét, zamárság különösen akkor, midőn a legvéresebb száju antiszemita is kénytelen elismerni, hogy hazánk kereskedelme zsidók nélkül manapság legfőlebb olyan színvonalon állana, mint állott akkor, mikor még őseink nyereg alatt puhították a sz. Huszoru jelenség tehát az újabban ismét lábrakapó antiszemizmus. De ez nem volna olyan veszedelmes, ha nem maguk a zsidók egy része szítaná leginkább különös magaviseletével. Erre legjobb példa némely napilap viccelődése a hossznapon. Minden újságolvasó tudja, hogy ez vagy az a napilap zsidók kezében van, szerkesztője, munkatársai, kiadója, kiadóhivatali alkalmazottai mind zsidók és hossznapok mégis azt olvassuk egyik-másik zsidó-

napilapban (ami különben régi vicez), hogy a zsidó-vendéglők üresek, de a keresztény-vendéglők telvők zsidókkal. Köztudomásu, hogy az emancipáltak zsidók nagy része üvege nem tartja meg vallásának czeremoniáit, mint a felvilágosodott más hitűek nagy része, de azért ezt zsidó-lapnak egyenesen kimondani nem ilik. Ezzel csak fegyvert adnak ellenségeik kezébe, kik azzal érvelhetnek, hogy: »íme, a zsidók maguk is elismerik, hogy még saját vallásukat sem respektálják!« Nagypénteken az »Alkotmány« vagy a »Magyar Állam« nem merné kiírni, hogy akkor a keresztény-vendéglők üresek, míg a zsidó-éttermek vannak tele — keresztényekkel. Vallás fölött viccelődni nem szabad. Ha vallás nem volna, törvény sem volna. Azért tehát hagyjuk békén a felekezeteiket és ne igazassunk még a sajátunk ellen is. Mindennek megvan a határa, még a rossz vicceknek is.

Mesterséges szén. E jelszó alatt utóbbi időben a napilapok, de még a szaklapok is sokat irtak agyagból (!) készített mesterséges szénről, melynek készítése állítólag Mannheimban sikerült volna. Hogy agyagból szénen nem csinálhat senkinek, az még ma, a meglegelőbbnél-meglegelőbb, az eddig valott tudományos alapelveket is itt-ott megbolygató felfedezések korában is mindenki előtt tiszta dolog. Mindazonáltal mégis érdekes Odenheimer dr.-nak a Verein deutscher Chemiker württembergi főokja egyik ülésén tartott rövid ismertetése, melynek értelmében a fentemlített mesterséges szén valószínűleg petroleumaradékokkal és agyaggal összeragasztott löszegbrikett. Hogy az efféle mesterségesen előrontott tüzelőanyagoknak értéke vajmi csekély, bizonyítani szükséges. Elég felemlíteni azt, hogy az Odenheimer dr. bemutatta minta 37% hamut tartalmazott.

**Különböző nagyságu
üres boroshordók
olcsó áron eladó,
Schodits A. özvegyénél
Főherczeg Sándor-utca 24.
Leere Weinfässer
von verschiedenen Grössen
sind preiswürdig zu verkaufen.**

Kávé!

Ajánlom kitünő minőségű kávéimat a következő igen olcsó árban:

Nyers kávé.

1 kiló Verseny-kávé (igen szép zöld)	frt 1.30
1 kiló Gyöngy-kávé	frt 1.50
1 kiló Moecca (afrikai)	frt 1.40
1 kiló Moecca (finom)	frt 1.60
1 kiló Jáva	frt 1.40
1 kiló Jáva (igen finom)	frt 1.60
1 kiló Kuba-kávé	frt 1.70
1 kiló Cuba-Portorico (igen szép és jó)	frt 1.90
1 kiló Vegyes Pörkölt kávé (igen szép és jó)	frt 1.40

4/5 kiló postazsék megrendelésnél vidékre is teljesen bérmentve minden más költség nélkül szállítok. Kávéim tiszta és jó minőségűek 10 év óta fennálló jó hírnevem kezességük.

Balogh László

Budapest,

Üzletek: VII. ker., Rottenbiller-utca 12.
VI. ker., Andrássy-ut 86.

SZT.-MARGITSZIGETI ÜDÍTŐVIZ

a legkiválóbb és legolcsóbb
ásványos savanyúvíz
és
egészség-ápoló ital.

Kitünő eredménnyel használtatik:

köszvény-, gyomor- és bélbajoknál, garat-,
gége-, tüdő- és hólyaghurtnál.

Kapható: Legtöbb gyógyszerárban, ásvány-
víz-, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

FŐRAKTÁR:

WERNER ADOLF-nál
(FRUM ISTVÁN UTÓDA)

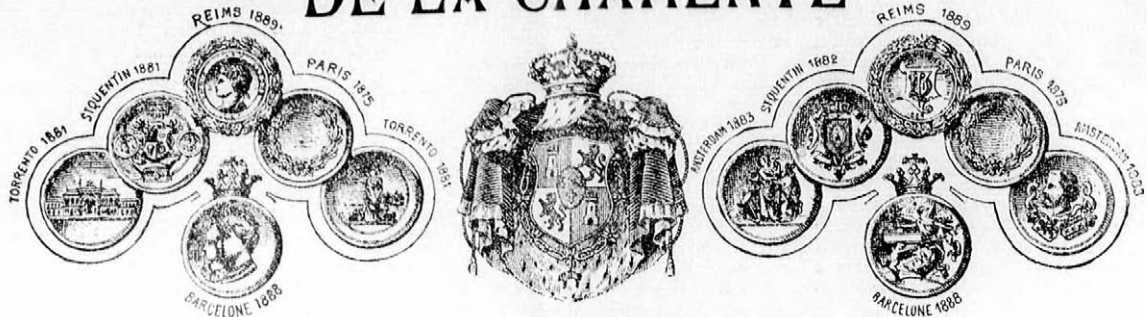
Budapest, II., Batthyány-utca 3. sz.

Telefon 90-97.

Főherczegi Szt.-Margitszigeti felügyelőség

Médailles d'Or aux Expositions de Québec, de REIMS, de PARIS (Exposition Pantagruelique de Versailles).

COMPAGNIE CENTRALE DE LA CHARENTE

ALEXANDRE MATIGNON & Co.

Membre du Jury à l'Exposition
d'Hygiène Paris 1888. Hors Concours

COGNAC

Membre du Jury
à l'exposition de Reims 1889.

Croix de Mérite et Palmes d'honneur à l'Exposition de REIMS

Elismert legjobb eredeti francia Cognac!

Kapható minden elsőrendű csemege-, tea-, rum-, fűszerkereskedésben valamint kávéházban, szállodában, cukrászdában, gyógyszerár és drogueriában.

Képvisele a magyar Szent Korona országain, Farkas L. Lajos kereskedelmi ügynöksége által.

Telefon 894.

Budapesten, VI. ker., Uj-utca 40. szám.

Telefon 894.

Francia pezsgőbor-gyárosok

Louis François & Comp.

csász. és kir. udvari szállítók.

Diplome d'Honneur

Lissabon.

Promontor.

Arany érem

Páris, Nizza, Semevár, Anvers.

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy mi az
egyedüli francia pezsgőbor-gyárosok

vagyunk Magyarországon és cégünk mint ilyen a budapesti
kereskedelmi- és váltóközvényoséknél 17,151. sz. a. bejegyezve van.

**Főraktár : Borhegyi Ferencz ezelőtt Lápóssy
Budapest, Haas-palota.**

Vezérképviselőség : Ruda és Blochmann, Budapest.

